

Keresztosság kiadó-
vatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Páp (Brassai-utca) 10
Telefon:
Munk. és kiadóhivatal
477, 228 és 1047
N. Sz. — — — — 228
Egy szám ára párt
20 és vidéken is lej 5
Bukarestben — — — 5

UJ KELET

ZSIDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK
Romániában
Egész évre — — 1950
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 Szombat március 20

Cluj-Kolozsvár IX. évfolyam 62 szám

5686. Niszán 5

Melyiket szeressem

A Népszövetség új ülészaka lezárult anélkül, hogy abban az ügyben, amelyért összeült, eredményt ért volna el. A világlapok nem tiltkoznak az a gyanujukat, hogy az antant-hatalmak már a locarno-i egyezmény aláírásánál valamilyen irányban, Németország, vagy Lengyelország felé, rosszszisztemen jártak el. Az egyik nagy bécsi lap egyenesen azzal vádolja a locarno-i egyezmény aláíróit, hogy titkos szerződést kötöttek a két állam egyikével és abban eliminálták a locarno-i szerződés pontjait. Amennyiben ez megtörtént, a népszövetségi alkotmány olyan flagrns megsértésével állunk szemben, amilyen a Népszövetség fennállása óta még nem fordult elő és ami annál súlyosabb, amennyiben a népszövetségi élet éppen egyik legfontosabb szakaszánál, a locarno-i szerződés megteremtésénél történt.

A népszövetségi alkotmány egyik paragrafusa hangsúlyozottan kimondja ugyanis, hogy mindenféle szövetségi szerződés, amely az egyes népszövetségi tagok közt létrejön, jóváhagyás végett be kell mutatni a Népszövetségnek. Ebben az esetben pedig ez nem történt meg, sőt éppen hogy egy ilyen titkos szerződésnek elhallgatásával csalta lépre az antant Németországot, illetve Lengyelországot. Hogy melyik jutott törbe ugyanis, azt egyelőre nem lehet megállapítani. Két ellenfél állott itt egymással szemben, amelyek között legalább is közölgös békét kellett teremteni. Az antant egy alternatíva elé került: vagy Németország, vagy Lengyelország érdekeit áldozza fel.

Egy igen erős valószínűség szól amellett, hogy a titkos szerződés Lengyelország javára és Németország hátrányára kötött. Tudvalelő nevezetesen, hogy valamennyi kisállam közül Lengyelország az, amelynek érdekei legjobban szíven fekszenek Franciaországnak. Lengyelország egész pénzügyi és katonai élete Franciaországnak köszöni létezését és fejlődését Chamberlain, akit eddig meglehetősen független politikusként ismertünk, ebben a lengyel-német kérdésben — minden békeakarata ellenére — kénytelen volt a Lengyelországot favorizáló Franciaország mellé sorakozni. Ha pedig Chamberlain így cselekedett, akkor igazán nem lehet csodálkozni azon, hogy Briand, aki pedig szintén egyik aláírója a locarno-i egyezménynek, a lengyel érdekek mellett exponálta magát.

A Lengyelország és Németország közötti választás tulajdonképpen nem egyéb, mint a maintgermaini és trianoni békeszerződések által előállított helyzet és egy bizonytalan jövő között való választás kérdése. Semmi kétség nem fér ahhoz, hogy az antant-hatalmak a mai állapot fenntartása érdekében kívánnak dolgozni és ha ehá itt ott meg is kísérelik a régi ellenséges hatalmakkal való barátkozást, ez sohse megy túl a humanitárius szílamokon. Babizonyosított az különösen most, amidőn egy olyan konkrétumról kellett volna dönteni, smilyen Németországnak a Népszövetségbe való felvétele. Mello Franco, akit a véletlen előretolt a sakkjáblán, tulajdonképpen nem jelentékeny figura. A lépés azonban, amelyet tett, önkénytelenül az antant malmára hajította a vizet. Szinte bizárt dolognak látszik, hogy Franciaország és Anglia, ha akarták volna, ne tudták volna lezserelni az alapjában véve egészen jelentéktelen Brazília delegátusát. A helyzet azonban világos és félreérthetetlen. Franciaország és Anglia smmilyen körülmények között sem akarják lejteni Lengyelországot. Ettől az tartja őket aszsa, hogy Lengyelország egy ilyen elejtés esetén új orientációt kezdhetne, elsősorban is

Németország felé, de még esetleg Oroszország felé is és így megszűnne a nyugati hatalmak érdekeinek keleti előőrsévé lenni. Érdeke viszont a nagyhatalmaknak az is, hogy Németországot maguk között tudják és számára a Népszövetségben biztosított tanácstag-sággal kivégyék ennek a régi ellenséges államnak még megmaradt kevés méregfogait. Németország azonban semmilyen körülmények között nem foglal helyet egy olyan tanácsban, amelynek Lengyeország is tagja.

A játék most ekőrül folyik. A békét is fenn akarják tartani, de megakarják őrizni a világháboru eredményeit is. A választás kétségtelesen nehéz. A tisztázódást meguehezíti az a roppant nagy bizalmatlanság, amellyel az egyes államok egymással szemben még mindig viselkednek. A súlyos probléma egyelőre halasztást szenved, előbb utóbb ki fog derülni azonban, hogy valamit fel kell áldozni. Legyen annak határ a neve, vagy hívják csak önértetnek, mindegy.

Görögországban vissza akarják állítani a monarchiát György exkirály öccse és egy német herceg a trónjelölt

(Athén, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap előtt az Uj Kelet közölte azt a hirt, hogy György görög exkirály elhagyta Bukarestet és sűrgősen Belgrádba utazott. A jugoszláv lapok György exkirály látogatásával kapcsolatban azt írták, hogy a volt király találkozott és titkos tárgyalásokat folytatott le Plasztiresz tábornokkal, aki Pangalosz diktatúrája elől menekült Jugoszláviába. Ezt a hirt jugoszláv hivatalos politikai körökben cáfolni igyekeztek. Hogy azonban György exkirály és Plasztiresz tábornok között tényleg történhettek megbeszélések a görög monarchia restaurációjára vonatkozólag, igazolja az a tény, hogy Athénben az a szenzációs híresztelés tartja izgalomban a lakosságot, miszerint rövidesen kísérlet történik az üresedésben lévő görög trón újbbi betöltésére. Ezt a hirt hivatalos politikai körök is kolportálják. A görög monarchisták egyik pártja Glücksburg-Sonderhausen herceget, egy német nagyhercegség tagját akarja trónra ültetni, míg a másik áramlat a görög exkirály öccse, András herceg számára egyengeti a királyi trónhoz vezető utat. A görög kormány részéről mindezekig nem adtak ki cáfolatot a hírekre vonatkozólag. Mindenesetre valószínűnek látszik, hogy a görög monarchista restaurációs törekvések és György exkirály belgrádi útja között van bizonyos összefüggés.

A nacionalisták Malvy-ellenes rohama szerezte meg Briandnak a többséget

A locarno-i egyezmény érintetlenül fennáll. Igaz-e, hogy Malvy miniszter a világháboruban elárulta a franciákat. Óriási vihar, amely alatt a belügyminiszter elajult

(Páris, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egész Párist izgalomban tartja a francia kamara mai ülése, amelyben Briand megújított kormánya élen programbeszédét tartotta meg és amely óriási viharok között folyt le. A kormány megkapta a bizalmat, többsége 361 szavazat 164 ellen, de ezt megelőzőleg a nacionalista támadások olyan izgalmakat váltottak ki a gyűlékezettől, amely még a Bourbon palota tanácsstermének sok vihart látott falai között is ritkaságszámba ment. Briand programbeszédét tompa hangon olvasta föl és szónoki művészetét féltetve, ezuttal került a hatásos akcentusok. Elmondta, hogy belpolitikájában előző kabiletjének útját fogja követni, amely meggyőződése szerint a nyugalmat és stabilitást biztosítja. Pénzügyi szempontból a költségvetés egyensúlyának biztosítása, az adósságok rendezése és a pénzügyi szanálásnak minden eszközzel való keresztülvívése képezik programjának főbb pontjait. Külpolitikájában a békére törekszik.

A locarno-i egyezmény érintetlen

A nemzetek közötti érzékenység kiengesztelése, a nemzetközi szolidaritás és bizalom szellemének megerősítése és a gazdasági ellentétek lehető kiküszöbölése lesz a célja. Sajnos, a genfi tárgyalások, a közbefjött vári t'an akadályok miatt nem járhattak sikerrel és Németország felvételét a Népszövetségbe el kellett halasztani. Örömmel állapíthatja azonban meg, hogy az elhalasztás okát nem Franciaország és Németország közötti ellentétben kell keresni. A locarno-i megállapodás, ezt Briand erősen kívánja hangsúlyozni, a Genfben történtek után is teljes erejében fennáll. Genfben megvédte hazája érdekeit, amiért hála illeti. Bizonyos körökből mégis azzal fenyegetik, hogy politikájával szemben az itthori kedvező atmoszféra megváltozott és ezért közeli bukását jóslják. Felszólítja tehát a kamarát, ha a kormányt meg akarja buktatni, tegyék azt meg rögtön. Az ellenzék részéről elsőnek Ibarnegaray jobb-

oldali képviselő támadja Briand t. akinek genfi működését kárhözhatja és azzal vádolja, hogy Malvy-nak a kabintjébe történt felvételével provokálni akarta a francia kamera jobboldalát.

Áruló volt-e Malvy

Ibarnegaray egy célzására, hogy Malvy a háboru alatt elárulta Franciaországot, ez azonnal szó-lárra jelentkezik. Briand azonban öt megelőzőve védelmébe veszi és elmondja, hogy Malvy a háboru alatt, mint belügyminiszter csak kötelességét teljesítette és a legnagyobb igazságtalanság áldozata lett, mikor az ellene intézett támad sok sikerhez vezettek.

A jobboldal folyton növekedő lármája közben jelenti ki Briand, hogy Malvy megválasztásánál, eltekintve attól, hogy méltóak tartja a miniszteri pozícióra, egy súlycs igazságtalanság jóvátételére is gondolt.

Briand után Barilles nacionalista képviselő, a volt frontharcosok nevében vádolja meg Malvyt árulással, odakiáltja a belügyminiszternek, hogy felelőssé teszi öt sok francia katona haláláért.

Malvy erre izgatottan emelkedik szólásra, tiltakozik a vád ellen, amelyet nacionalista oldálról már többször emeltek ellene: hogy a Chemin des dames-i francia támadás tervét ő árulta el a németeknek. A németek tényleg előre ismerték a tervet, de egy elesett altiszt zsebében találták meg azt. Beszéde további folyamán Briand miniszterelnök felé fordul és felszólítja, hogy ha személye hátrányos volna a kormányra nézve, mentse fel öt állásától. Briand erre azt feleli, hogy szó sem lehet erről, nem vagyck olyan gyáva, hogy ilyesmit megtegyek.

Elajult a belügyminiszter

Az óriási zajban föláll Fabry ezredes, nacionalista képviselő, a volt háborus vezérkar tagja és kijelenti, hogy kötelességének tartja megerősíteni

da
No. 10
annemü
kivitelü
yek stb.
nyomdája
Detail
zek és
ébel!
oi a
nson
(Deak F. u.)
olcsóbb napi-
ett szer-zhetti
nemü tör-
ségi szék-
Oriási választ-
és külföldi
ben és tal-
kban.
n próba-
delest!
olcsó kiszol-
ól biztosítak
k it megren-
nak a Merkur
nyar „Perless-
a „Apréna”
tő készimé-
Minden más
yt feldüml-
és miné ég-
ben. Min ten-
nak és ci-
elsőrangú é-
Apréturát és
n a színes-
ja az ereleti
és közben s-
ega után. —
ben Vissont-
éy.
ui Cluj
afigle
ni public, oá in
rae Directiu nea
tinea licitatie
a oarele 10 a.
uj, pentru vin-
Prefecturi de
Director
Poruș.u
VÉSZ ERŐ
sárhely
Cluj, keres bank-
öt. Pályázatot,
as eddigi mol-
lyi Zsidó Árva-
ris 36. — inté

Malvy állítását, mert való igaz, hogy a támadás tervét a németek egy halott francia altiszt zsebében találták meg. Malvy miniszter, aki tovább is a szónoki emelvényen áll, hogy beszédét tovább folytassa, ebben a pillanatban az izgalomtól összeesik és elájul. A teremőrök hozzásietnek és kiviszik a teremből. Az ülésteremben óriási izgalom és kavardás keletkezik. A baloldali és jobboldali képviselők szemben állanak egymással, a teremőrök pedig láncot alkotva akadályozzák meg a tettelegességet.

Herriot elnök az izgalom tetőpontján függeszti föl az ülést.

Egy félórai szünet után elrendelik a szavazást a kormány programja fölött, amely Briand főlényes győzelmével végződik.

Páris, március 19. A „Quotidien“ tegnapi számában a politikai helyzetről azt írják, hogy a jobboldal kirohanása Malvy ellen hozta meg Briand főlényes győzelmét. Az a kérdés azonban, hogy holnap nem foglal el állást a többség a kabinet ellen. A párisi sajtó egyetért abban, hogy a szociáldemokraták Briand ellen szavaztak volna, ha nem jön közbe a nacionalisták rohama Malvy ellen, amely a belügyminisztert annyira feligazgatta, hogy ajultán hanyatlott miniszteri székébe. Enélkül az új kabinetnek legfeljebb 240 szavazata lett volna, tehát kevesebb, mint amennyire Briand is számított.

Ezernégyszázmillió ember a Népszövetségben

(Genf, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetségi titkársághoz közelálló körök jelentése szerint a népszövetségi tanács tagjai Chamberlain és Briand indítványára utolsó bizalmas ülésükön megállapodtak abban, hogy Németországnak a legutóbbi eseményekért elégtételt adandó, Németország a Népszövetségbe való belépése utáni első tanácsulást Berlinben fogják megtartani. Népszövetségi körökben biztosra veszik, hogy a német kormány ezt az ajánlatot szívesen fogadja.

A Népszövetségnek eddig ötvennégy tagja van és Németország lett volna az ötvenötödik. Németország felvétele annál nagyobb jelentőségű lett volna, amennyiben ezáltal hatvanmillió ember részesült volna népszövetségi védelemben. A Népszövetség tagjai közül Belgiumnak 18 millió, Bolíviának 3 millió, Braziliának 32 millió és Kínának 436 millió lakosa van. A népszövetségi államok élén tehát Kína áll Japán már csak 80 millió, Nagybritannia 50 millió lakossal szerepel. Ezzel szemben azonban Nagybritannia gyarmatai,

amelyek 400 millió lakost számlálnak, csaknem kivétel nélkül tagjai a Népszövetségnek. A gyarmatok között első helyen áll India 320 millió, Délafrika 40 millió, Kanada 10 millió, Ausztrália és Océánia 8 millió lakossal. Franciaország százmillió embert képvisel a Népszövetségben, míg Olaszország 40 milliót reprezentál.

A Népszövetség tagjai közé tartoznak ezenkívül Cuba 3 millió, Görögország 5 millió, Guatemala 2 millió, Haiti 1.5 millió, Honduras 0.5 millió, Hollandia 7 millió, Keletindia 60 millió, Panama 0.5 millió, Peru 6 millió, Lengyelország 30 millió, Portugália és kolóniái 15 millió, Norvégia 3 millió, Ausztria 7 millió, Magyarország 8 millió, Sziám 10 millió, Jugoszlávia 12 millió, Románia 18 millió, Csehszlovákia 14 millió, Uruguay 1.5 millió, Spanyolország 22 millió,

Venezuela 2 millió, Paraguay 1 millió, Argentína 9 millió, Chile 4 millió, Kolumbia 6 millió, Costarica 0.5 millió, Sansalvador 1.5, Dánia 3.5, Svédország 6, Svájc 4, Perzsia 10, Bulgária 5, Albánia 1, Finnország 3.5 és Abesszinia, amelyet most most legutóljára vettek fel a Népszövetségbe 11.5 millió lakossal.

Huszonhárom állam, beleértve Németországot is, ebben a pillanatban még a Népszövetségben kívüli államok. Ezek között első helyen állatok az Egyesült Államok 130 millió, Oroszország 120 millió, Mexikó 14 millió, Törökország 10 millió, Egyiptom 13 millió, Afganisztán 6 millió, Marokkó 6 millió, Arábia 5 millió lakossal. Ecuador, Zanzibar, Monaco, Dazig és Island szintén nem esenek benne a Népszövetségben. A nem képviselt államok összlakosságának száma 320 millió.

A szászok még nem látják alkalmasnak az időt a kisebbségek tömörülésére

Brandsch Rudolf országgyűlési képviselő érdekes nyilatkozata

(Bucuresti-Bukarest, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Rapid távirati ügynökség munkatársa ma beszélgetést folytatott a kamaia folyosóján dr. Brandsch Rudolf országgyűlési képviselővel, az erdélyi szászok egyik vezető-egységével az aktuális kérdésekről. Az új sajtóírónak azon kérdésére, hogy mi a szászok álláspontja az egységes kisebbségi front ügyében, Brandsch Rudolf ezeket mondotta:

— A mi nézetünk szerint a kisebbségi front egységes megalakításának nincsenek különösebb akadályai. A helyzet ma feltétlenül kedvez ennek és így a realizálása könnyen megvalósulhat. Kérdés azonban, hogy ilyen megoldással kedvezőbb helyzetbe jutunk-e az erdélyi kisebbségek? Nekünk, kisebbségeknek ugyanis az egyedüli célunk az, hogy minél nagyobb parlamenti képviselőre jussunk, mert csak ezzel ellensúlyozhatjuk azt a sok igazságtalanságot, ami velünk szemben a többi részcsoport nap nap után megnyilvánul. Ha a választójogi javaslatot nézzük, tényleg ez a megoldás látszik a legjobbnak, de valójában nem lehet tisztán látni egyelőre. A javaslat jelenlegi formája rendkívül sok szerepet juttat a ceruzának. Összeadni, kivonni és egyéb számtani műveleteket kell eszközölni és bizony féltő, hogy az ilyen számtani műveleteknél a kisebbségek érdekei könnyen elkalldhatnak. Egy másik nagy baj pedig az, amit főképpen a mezőgazdasági válasz-

tások igazoltak, hogy a magyarság még nincsen úgy megszervezve, hogy minden szavazóra számítani lehessen. A legreálisabbnak tehát az látszik, ha valamelyik nagy román párt mellé állunk egységben. Szerintem, ez a román párt csak a nemzeti párt lehet. Érdekeink és földrajzi helyzetünk a velük való együttműködést diktálja. Ha azonban ez nem volna lehetséges, illetve ha a nemzeti párt részéről nem kapnók meg azt a garanciát és azokat az engedményeket, amiket számáranyunkhoz mérten joggal elvárhatunk, nem marad más hátra, mint megalakítani az egységes kisebbségi frontot. A többi román pártokkal való együttműködésnek nem lehetnek meg a kívánt eredményei, mert kétségtelen, hogy nálunk Erdélyben sem az Aversacu pártnak sem a liberális pártnak nincsenek tömegei.

Ezután a politikai helyzetről nyilatkozott dr. Brandsch. Ma olyan a káosz — mondotta — ezen a téren, hogy nem lehet tisztán látni. Ha a nemzeti párt embereivel beszélek, az ő hatalomrajvásuk látszik biztosnak, viszont ha Gogával beszél az ember, úgy az Aversacukormányt várja. A helyzet tehát az, hogy egyelőre várni kell. A legszerűbben ezen a téren a parasztpárt viselkedik.

* Szemet erőtető munkához, sötétség beálltával, színek megkülönböztetéséhez az új „Tungstern Napfénylámpa“ szolgál a megfelelő világítással.

Akiba

Irta Giszkalay János

Az egyik az irott Tan, a Tóra, a másik a Tórán kívüli törvények komplexuma, a Halácha. De maga a Halácha is, — aszerint, hogy hogyan keletkezett, — különböző kategóriákra oszlik. Vannak Haláchák, amelyeket a hagyomány egyenesen Mózesre vezet vissza. Ezek a „Haláchót ló Móse mi Szinai“, magyarul „Mózes által a Szinai hegyén adatott Halácha“. Ezek közé tartoznak többnyire azok a haláchák is, amelyeket a jogmagyarázat (a midras) a Tóra egyes törvényeinek vagy látszólagos ellentmondásainak egybevetéséből mint újabb konkluziót vont le. A szokásjogból származó törvényeket egyszerűen és minden jelző nélkül Haláchának nevezi a midras. Végül vannak egyes jogszabályok, amelyeket a midras „divré szófrim“ az „irástudók rendeletei“ cím alatt kategorizál. A „divré szófrim“ (irástudók) alatt az Ezra-korabeli és a közvetlenül utána következő tudós generációt kell érteni, főleg azt a területet, amelyet „ansé kónészet haggódóla“ (a nagy gyülekezet férfiai“ név alatt ismer a zsidó történelem.

Említettük már, hogy mindezek a haláchák, keletkezésükre való tekintet nélkül ugyanolyan joghatállyal és kötelező erővel bírtak, mint az irott Tannak, a Tórának törvényei. Sőt. Épen azért, mert ezek a haláchák a zsidó felfogás szerint hozzátartozói, kiegészítői és mintegy tökéletessé tevői az irott Tannak, a Tórának,*

* Ez a jogi felfogás választja el az u. n. sabbat-

épen azért, (ha ugyan lehet ilyet elképzelni), még nagyobb kötelező erejük van, mint magának az irott Tannak. Természetesen ez csak jogi teóriaképpen állapítható így meg: a praktikus zsidó jogszolgáltatásban az ilyen megkülönböztetésre sohasem került sor. Ezt a teóriát (de csak mint teóriát) fejezi ki az a talmudi megállapítás, hogy „הדין כדברי משה מסיני“: az irástudók rendeleteinek megszegése nagyobb vétség, mint magának a Tóra rendeleteinek megszegése.

De mindamellett, hogy a zsidó felfogás ilyen következetes tudatossággal deklarálta a Haláche teljes és föntartás nélküli kötelező erejét, a zsidó néplélek mégis tisztában volt azzal, hogy a Haláche jórésze, aránylag új keletű és ami még ennél is súlyosabb: hogy a haláchák, (az érvényben levő jogszabályok) jórésze semmiféle, vagy csak „hajszálnyi“ összefüggésben van a Mózesi törvényekkel, a Tórával. Ezt a köztudatot a Talmud olykor igen pregnánsan juttatja kifejezésre „דברי הרש הדין כדברי משה“ „Uj dolgok (rendeletek) állapítottak meg az irástudók.“ A Masz. Chagiga-ban olvashatjuk a következő jellemző megállapítást: „A fogadalmak alól való feloldozás, olyan törvény, amely szinte a levegőben lóg, minthogy a Tórában semmi olyan rendelkezés sincsen, amire támaszkodhatnánk. A szombatról, az ünnepi áldozatokról, az elszentelt dolgok hűtlen kezeléséről szóló törvények hegyekhez hasonlítanak, amelyek egy-egy hajszálon függenek, mert csak kevés irott

nita zsidóságot (a Talmud alapján álló zsidóságot) a karaita zsidóktól, akik tudvalevően kizáróan az irott Tan, a Tórát vallják kötelezőnek és elvetik a talmudi haláchát.

törvény (Tórabeli törvény) van róluk és sok „הדין כדברי משה“ szokásjog.“

Ilyen tisztán érezte, tudta a zsidó néplélek azt, hogy az érvényben és gyakorlatban lévő zsidó jog, a Halácha, jórésben teljesen független, a Mózesi törvényektől, hogy Halácha és Tóra között sokszor csak annyi kapcsolat van, mint amikor „egy hegyet, hajszálon“ akarunk egy fix pontra felfüggeszteni. Ez pedig veszélyes állapot volt. A zsidó nemzeti energiának összesűrítője és örök rezervója a Mózesi Ötkönyv, a Tóra. Ezt, a nemzetmentő munkára céltudatos szakadatlansággal dolgozó talmudi tudósok, a rabbik nagyon is jól tudták. De a Halácha, a Mózesi törvényekkel jórészt össze nem függő szokásjog, amelyet a praktikus élet ellenállhatatlan erővel termelt ki, a maga helyzeti energiájával, kényszerítő erejével, lassan-lassan túlszárnyalta a Mózesi törvényeket, túlbujánozta őket és felős volt, hogy a zsidó nemzeti energiának ez a legfontosabb lerakata és mentővára időnként folyamán úgy kivész a gyakorlatból és a népi tudatból mint valami elavult, önmagát túlélt és éppen ezért jelentőséget veszített történelmi dokumentum.

A zsidó jog fejlődésének ezen a pontján lépett a porondra, évezredek zsidó történelmének elhatároló nagy tettel, a biblia szerelmese, Rabbi Akiba. De mielőtt rátérhetnénk rabbi Akiba életművének erre a részére, felelettel tartozunk még arra a kérdésre is, hogy kik és mik voltak azok a zsidó tudósok, a rabbik, akiknek nemzetmentő munkássága, manapság a Talmud foliánsaiban fekszenek ellőttünk.

Folytatása következik.

Hogy a jövő gé...
Anton Lükke n...
a kétez...

Anton...
menny egyi...
dekes cikk...
2000-ik...
geiről, ame...
kitja. Az...
alább köze...

Az akarat mind...
zad jelszava. Az er...
„übermenschek“, ö...
zikai életet és hat...
korba is. Mert való...
a mai produktivité...
ték, nem pedig a f...
az ötlet és gondola...
produktivitást kéri...
bontakoznak az u...
nem az akaratnak...
fantáziának. Lassan...
eljutunk oda, amik...
emberi kéz ereje fo...
méhében rejlő ener...
és ami a föld kérg...
fa, már fogyva fog...
letes technikusok r...
het erőforrásként f...
vizek folyását, a...
lehetőségessé a vi...
zelő anyaggá és mi...
vonni az olajat.

A megelőző sz...
vasut, gézhajó, aut...
gép, szedőgép, ki...
egészen magától ér...
nöttek köznapni élet...
nélkülözni őket, a...
csak az első lépés...
tökéletesebbé váln...
ve...

A jövő század...
fogja találni, ha...
tűzhely mellett s...
kon gyorsan fogna...
ben pontos n meg...
nyiség, amire az e...
főlölegest nem v...
nál és ahogy nem...
ket, úgy fogunk te...
erőnkkel is. Hatal...
minden városban,
melege, vagy a l...
táplálni elektricos...
gépek egész soroz...
beláthatatlan pers...
könnyítésének.

Az ipar gyöker...
mas kémények elt...
főlölegessé válik,
mencékben fogják...
már sokhelyütt m...
hogy hetven év m...
dolog lesz minden...
lehet redukálni, m...
hal intenzívebb és...
gépek a már most...
következtében ne...
városokban az ut...
pneumatikus utcai...
őket a kora regge...
den porszemet fel...
pére is lehet majd...
fojtó füst és nem...
várcsóból sokféle...
elektromos gyors...
munka helyeiket, h...
ján. Valószínű, h...
hajtani a közleked...
lokonotív, amit m...
iskolákörveken...
külön utakat fr...
bizonyos az is, h...
lépnek, amelyek r...
Fent a levegő...
gyorsasági légi a...
szelni a levegőt.

szintén rádioelektr...
Ennek az ideje k...
hiszen a londoni...
gép-modellt is m...
működő rádioelek...
gövel telített kab...

Hogyan él majd a jövő generáció embere?

Anton Lübke német tudós érdekes cikke a kétezredik esztendőről

Anton Lübke, a német természettudomány egyik legkiválóbb reprezentánsa érdekes cikket írt egy berlini folyóiratban a 2000-ik esztendő technikai tökéletességéről, amely az egész emberiséget általa kítja. Az általános érdekességű cikket alább közöljük.

Az akarat mindeható — ez volt a múlt század jelszava. Az erős akaratú emberek voltak az „übertmenschen“, ők irányították a szellemi és fizikai életet és hatásuk mélyen belenyúlt a mai korbá is. Mert való és igaz, hogy az aktív ember a mai produktivitást kívánó világban az igazi érték, nem pedig a fellegekben járó fantasztia és nem az ötlet és gondolat embere. Ma még munkát és produktivitást kérnek az egyes emberektől, de már bentakoznak az új világunk kontúrjai, amelyben nem az akaratnak lesz döntő szerepe, hanem a fantáziának. Lassan, de biztos köveket etességgel eljutunk oda, amikor a súlyos munka legjavát nem emberi lény ereje fogja elvégezni és nem a föld méhében rejlő energiák. Mert ami bent a földben és ami a föld kérgé fölött erőt fejleszt: a szén és a fa, már fogva fogynak. A nagy fantaszták és ötletes technikusok most azon okoskodnak, mint lehet erőforrásként felhasználni a levegőt, a szelét, a vizek folyását, a napsütést. Hogyan válik majd lehetségessé a vizet átváltóztatni kémiai uton tüzelő anyaggá és mint lehet vízből és levegőből ki vonni az olajat.

A negyedik század a találmányok százada volt: vasút, gőzhajó, autó, irtógép, rádió, fotográfia, varró gép, szédőgép, kinematográfia, röntgen ma már egészen magától értetődő dolgok és annyira megszokottak közönségi életünkkel, hogy már nem is tudjuk elképzelni őket, azonban a technikai találmányok csak az első lépések ezen a magaslaton, amely a tökéletesedéshez vezet.

A jövő század bizonyára magától értetődőnek fogja találni, ha majd a háziasszony nem fog a tűzhely mellett szenvedni, ha elektromos kályhák gyorsan fognak elkészülni olyan étel, amikben pontosan meg van határozva az a kalóriamennyiség, amire az embernek szüksége van. Semmi fölöslegest nem veszünk magunkhoz a táplálkozásnál és ahogy nem fogjuk elfecselegni a külső erőket, úgy fogunk takarékoskodni természetadta saját erőnkkel is. Hatalmas erőművek fognak működni minden városban, amelyeket a víz, vagy a föld meleg, vagy a levegő, vagy a szelek fognak táplálni elektromos erővel. Az elektromos apró gépek egész sorozata már most készül és e révén beláthatatlan perspektívája van a munka megkönnyítésének.

Az ipar gyökeresen meg fog változni. A hatalmas kémények eltűnnek, mert hiszen kő és szén fölöslegessé válik, a vasat elektromos olvasztókemencékben fogják felolvasztani, amelyek 1925 óta már sokhelyütt működésben is vannak és bizonyos, hogy hetven év múlva ez is egészen megszokott dolog lesz mindenfelé. A munkaidőt feltétlenül lehet redukálni, mert hiszen az elektromos erő sokkal intenzívebb és gyorsabb minden más erőnél. A gépek a már most készülő zajtompító készülékek következtében nesztelenül fognak működni. A városokban az utak simák lesznek és tiszták, mert pneumatikus utcai söprűgépek fogják letisztítani őket a kora reggeli órákban és ezek a gépek minden porzemet felszívják magukba. A város közepére is lehet majd építeni üzemeiket, mert nem lesz föjtő füst és nem lesz zaj, amelyek miatt eddig a városból sokféle ipart száműzték. A munkások elektromos gyorsvonatokkal könnyen elérhetik majd munkahelyeiket, lehetőleg földalatti közlekedés útján. Valészerű, hogy rádióelektromos erő fogja hajtani a közlekedési eszközöket és az új típusú lokomotív, amit most megcsepeleltünk, már csak az iskolakörnyektben fog szerepelni. Bizonyos, hogy külön utakat fognak készíteni az autók számára és bizonyos az is, hogy a benzín helyébe más gázok lépnek, amelyek nem mérgezik meg a levegőt.

Pent a levegőben pedig hatszáz kilométeres gyorsaságu légi alkalmatlóságok fogják keresztül szállni a levegőt. A légi közlekedés természetesen szintén rádióelektromos erő útján bonyolódik le. Ennek az ideje különben is nincs olyan távol, mert hiszen a londoni világkiállításán már olyan repülő gépmodellt is mutattak be, amelyet egy földön működő rádióelektromos telep irányít. Az utas levegővel telített kabinban mesés gyorsasággal jut az

egyik földrészről a másikra.

Már ma a legkomolyabb formában tárgyalják a technikusok a távolbalátás problémáját és nincs távol az idő, amikor a világ eseményeket az ember otthon a lakása levetítve láthatja. Közben a rádió is annyira megjavult, hogy a világ legtávolibb pontjairól is közvetítheti a hangokat. Szerelmeseik, akiket országok választanak el, a távollátó apparátuson minden reggel köszönthetik egymást. Az újragókat nem fogják fából készült papírosra nyomni, mert a fa már tűnőfélben és a papír nagyon drága. A kiadók azonban segítenek magukon. Előfizetőik-

nek elektromos távolbalátó gépeket szerelnek fel. Egy kis ablak mögött felgyul az elektromos lámpa és annak világa mellett szép, tiszta betűkkel olvasni lehet a nap eseményeiről, lehet olvasni hozzászólásokat minden nagyobb akcióhoz, hírekhez, tárcákat és vála-ztókban. Közben hirdetések peregnék le a néző szeméi előtt, esetleg film alakjában.

A helyzet körülbelül így fog alakulni a 2000 ik évben, vagyis máától 74—75 év múlva. Kár, hogy mi, akik most élünk, ezt már nem érhetjük meg. Mert az élet meghosszabbításának technikája terén még nem nagyon haladtunk.

Lengyelország is Oroszország felé orientálódik?

Osztak diplomácia körében az a hír, hogy nem hosszabbítják meg a román-lengyel szövetséget

(Bécs, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lengyelország és Románia között, mint ismeretes, katonai szövetség áll fenn, amelynek éle Szovjetországgal szemben irányul. A lengyel-román szövetség azonban nemrég lejárt. A bukaresti kormány, mint diplomáciai forrásból értesülünk, már ajánlatot tett Lengyelországnak a szövetség meghosszabbítására vonatkozólag, azonban egyelőre csak egy hónapra hosszabbították meg, allítólag azért, hogy ezalatt előkészíthessék az új szövetségi szerződés kibővítését.

Chamberlain intervenciát Varsóban a szövetség meghosszabbítása érdekében, azonban mindéddig szintén nagyobb eredmény nélkül. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Lengyelország Oroszország felé akar orientálódni és nem szeretné román érdekek miatt a lejárt szerződés meghosszabbításával a szovjet haragját magára vonni. A varsói kormánynak még márciusban mindenestre nyilatkozni kell, úgy, hogy rövidesen kiderül, hogy mennyiben felelnek meg a román lengyel szerződés felbontásáról szóló, diplomáciai körökben keringő hírek.

Klotürjavaslat a frankvita bezárására

Ha a javaslatot megszavazzák, a frankvita végleg lekerül a napirendről. Meghalt Schultze, a pénzhamisítás egyik külföldi terhelteje. Marsovszky kegyelmet kért a holland királynőtől

(Budapest, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlésen ma, harminc képviselő aláírásával beterveztették a klotürindítványt a frankvita bezárására. Az indítvány fölött holnap döntenek. Amennyiben a Ház az indítványt elfogadja, a frankügy lekerül a magyar nemzetgyűlés napirendjéről.

Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy Schultze Artur mérnök, aki ellen a frankhamisítási ügyben való bünrészesség miatt eljárás indult, a herzbergi elmeegógyintézetben elmebetegség tünetei között ma éjjel meghalt. Schultze éjjel nappal rémképeket látott és kiabált: gyilkosok, gyilkosok meg akarnak ölni. A fogházfelügyelőség kénytelen volt kényszerzubbonyt alkalmazni Schultzenak, mert attól tartottak, hogy kárt tehet magában. Védője közbenjárására elrendelték elmeállapotának megvizsgálását és az orvosi vélemény alapján átszállították a herzbergi elmeegógyintézetbe, ahol tegnap meghalt. Halálát szívizéhihűdés

okoza. Az orvosok megállapították, hogy öröklött súlyos elmebaja volt és szív működésével is komplikált veszedelmekkel járó zavarok állottak elő. Schultze negyvenhat éves volt és mint elismert szakértő került az orosz állami pénznyomdába. A háború kitörésekor visszatért Németországba. Rendkívül kedvező anyagi viszonyok között élt.

Hága, március 19. Marsovszky védője kegyelmi kérvényt szándékszik benyújtani a királynőhöz védenie büntetésének elengedéséért. A másik két védő még nem foglalt állást, mert be akarják várni, hogy az ügyész élni fog-e a felebbezéssel.

Benyújtották a nagyváradi jelölőlistákat

Az ellenzék fölényes győzelemre számít

(Oradea Mare—Nagyvárad, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma végre benyújtották a nagyváradi közdő pártok jelölőlistáikat Dumitrescu Albert törvényszéki elnöknek.

Az ellenzéki lista névsora a következő: Lázár Aurel dr. nemzeti, Rozvány Jenő dr. munkáspárt, Mavrocin Atanas parasztpárt, dr. Bárdos Imre zsidó, Spitzer Benjamin zsidó, Cellér Lajos munkáspárt, Kis Döme dr. nemzeti, Peló János munkáspárt, Stern S. Endre zsidó, Órás László igaros, Havas Ador dr. munkáspárt, Berkovits Bernát zsidó, Egri Gergely nemzeti, Schwartz Lajos zsidó, Simenka György dr. parasztpárt, Nivulescu Nicolai munkás, Szántó Dező dr. munkáspárt, Gembatz Frigyes munkás, Erdélyi Söver dr. párt, Szabó Sándor iparos, Hübsenberger József nemzeti, Szabó Sándor iparos, Hübsenberger József munkáspárt, Markovits Ignác dr. zsidó, Craciun Adrás parasztpárt, Köszegi Róbert iparos, Csordás János munkás, Pogány József parasztpárt, Feuerstein Béla munkás, Almási Lajos munkás, Sonnenwirth Sándor zsidó, Weisz Sámuel munkás. Pótagok: Schillinger Márton zsidó, Bánk György dr. nemzeti, Zagi Mihály iparos, Schmidt Antal parasztpárt, Sándor Sándor munkás, Dobi Isván parasztpárt, Pajtai József iparos, Vulbuca György iparos, Schreiberger Dávid munkás, Schnabel Emil munkás.

A liberális-magyar párti lista a következő: Kocsány János dr., Moskovits József dr., Bucico Ceriolan dr., Söcs István dr., Audelean Justin dr., Szabó Károly, Flegmann Armin, Ceglédi Miklós, Nusbaum Sámuel, Mönus Sándor, Adorján Emil dr., Konrad Béa dr., Chirvai Vazul, Altnöder Endre, Fried János dr., Budai Tibor, Kelen Béla, Krügel Jenő dr., Dancee Jakab, Perédi György, Pásztor

Ede, Stern Béla, Leitner Lázár, Boncila János dr., Robicsek Béla, Korcsmáros László, Bihari Sándor, Roxin György, Darabont Gyula, Négrádi József. Pótagok: H. László Andor dr., Szolga Ferenc, Balog Döme, Kovács Árpád, Czellér Imre, Craciun János, Hajdu György, Mihelfi Jenő, Menning Sándor, Tátrai Gusztáv.

Nagy feltűnést keltett Nagyvárad zsidósága körében, hogy Nusbaum Sámuel hírközsegi elnök, aki a cionistáknak is kéztiszteletben álló vezére, elfogadta ismét a liberális-magyar párti listán való jelöltetését. Az első választások megsemmisítése után ugyanis az volt az általános vélemény, hogy Nusbaum Sámuel az új választásokon semmi körülmények között sem jelölteti magát a magyar-liberális listán. Ez annál plauzibilisebb volt, mert szálitében hozzáta hirdették, hogy a magyarság önálló listával indul a küzdelemben s ennél fogva Nusbaum Sámuelnek, mint hírközsegi elnöknek, automatikusan megszűntek korábbi obligációi.

Ugylátszik azonban, hogy a kormánykörök egyáltalán nem respektálják a Magyar Pártnak ezt az önvédelmi trükkjét, mert az ortodox hírközsegi megbízottainak a legautentikusabb helyről kijelentették, hogy az a bizonyos „önálló magyar lista“, azonos a kormány hivatalos listájával s erre való tekintettel Nusbaum Sámuel a hírközsegi fenyegetett érdekeinek megóvása végett „kénytelen“ volt vállalni a hivatalos listán való jelöltetését.

Az „önálló magyar lista“ egyébként a legjellemzőbb, hogy annak központi programját az alkalommal is a vármegyeházáról intézik Regmann prefektus, Bancika volt szigurancafépök, Negulescu ezredes és Bucicu polgármester vezárlate mellett.

1 millió, Argentina olumbia 6 millió, lvador 15, Dánia Perzsia 10, Bulg 35 és Abesszinia, vettek fel a Népszo-

az időt

atkozata

nyarság még nincsen minden szavazóra szá- alisabbnak tehát az román párt mellé ez a román párt Érdekeink és föld- aló együttműködés nem volna lehetsé- párt részéről nem és szokot az en- rányunkhoz mérten marad más hátra, ges kisebbségi fron- al való együttmü- g a kívánt eremé- nálunk Erdély- k sem a liberála

zetről nyilatkozott kács — mondotta lehet tisztán látni, vel beszéltek, az ő- tosnak, viszont ha ny az Averscu- tehát az, hogy egy- nyebben ezen a té-

nkához, sötétség be- téséhez az új „Tanga- megfelelő világításal-

van róluk és so

ta a zsidó néplelek s gyakorlatban lévő- ben teljesen függet- l, hogy Halácha és nyi kapcsolat van hajszalon“ akarunk ni. Ez pedig vesző- ni nemzeti energiák rezervoárja a Mózesz mentemő munkára al dolgozó talmud is jól tudták. De e- kkel jórészt össze- yet a praktikus élet- elt ki, a maga hely- itő erejével, lassan- esi törvényeket, tul- volt, hogy a zsidó- legfontosabb leraká- n úgy kivész a gya- ól mint valami el- éppen ezért jelentő- dokumentum.

nek ezen a pontján- ek zsidó történelmé- olia szerelmese, Rabb- etnének rabbi Akib- felelettel tartozom- gy kik és mik voltak- bbik, akiknek nem- anapság a Talmu- ottünk.

etkezik.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A Palesztinahivatal közleményei

1. Ismételt tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a legközelebbi hajóindulás március 24-én, szerdán lesz Konstancából. Ehhez a transzport-vonat március 22-én, hétfőn indul a kolozsvári állomásról. A szokatlan indulás azért van, hogy kellő időben érkezhessen a hajó pészach előtt Palesztinába. E transzport-hoz többet nem vizumoztathatunk. Az ezen transzporttal indulókat figyelmeztetjük, hogy hétfőn, 22-én legkésőbb 10 órakor legyenek az állomáson és csomagjukat ne adják át hordárnak, hogy minden pillanatban készen legyenek.

2. Meglevő certifikátjaink, amint azt többször megírtuk, csak március havában érvényesíthetők. Akinek az utlevele készen van és kivándorlási szándéka komoly, sürgősen jelentkezzék március 25-ig a Palesztinahivatalban. Certifikátjaink utolsó vizumozási napja március 26.

A Zs. N. Sz. kolozsvári csoportjának kulturális ügyosztálya

értesíti a közönséget, hogy a nagy érdeklődés mellett megtartott vitaestélyek első ciklusa lezárult. A második ciklus a húsvéti ünnepek után veszi kezdetét, az eddigienél is változatosabb és érdekesebb témakörből.

Az Országos Sételbizottság közleménye

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség keretében megalakult országos sételbizottság ma az alábbi körlevelet bocsátotta ki:

Valamennyi helyi csoportnak, ifjúsági szervezetnek és minden cionista alakulatnak!

Minden cionista első és legszentebb kötelessége a sékel. Nincs a cionistáknak szerte a világon olyan el nem hanyagolható és szent szívégye, mint a sékel. Ez nemcsak belépőjegy a cionista mozgalomba, nemcsak igazolványa a cionista meggyőzésnek, de egyszerszint egyetlen biztos bázisa a londoni központ bevételeinek. Ebből táplálkozik az a hatalmas mechanizmus, amely Erec Jisráél felépítését mozgatja. A sékel adja meg a lehetőséget arra, hogy a zsidó nép akarata, lelkes vágya és mindennapi imája: a föld visszaszerzése és benépesítése valóssá válhasson.

Minden 18 éven felüli cionistának kötelessége sékelt fizetni. Minden helycsoport, minden Aviva és Barissia, minden más cionista egyesület, minden KKL biztos és mindeki, aki bármilyen kapcsolatban áll a cionista mozgalomhoz, a sékelgyűjtés ideje alatt tartozik teljes szívvel lélekkel az akció szolgálatába állani.

Az 5686 évről szóló sékeltömbök már megérkeztek és amint az alábbi kérdéseinkre mindenütt megkapjuk a feleletet, megindul az országos gyűjtés.

Arra kérünk mindenkit, hadd legyen oda, hogy minden helységben az összes cionista szervezetek és megbízottak közös tanácskozáson alapos és lelkiismeretes mérlegelés után tegyenek közös javaslatot a sékelbiztos személyére. Ahol több szervezet van, ott valamennyinek képviselőjéből bizottság alakítandó a sékelgyűjtés irányítására, lebonyolítására és elszámolására. Ezen bizottság vezetőjét az említett közös javaslat alapján az országos sékelbizottság fogja kinevezni.

A marosvásárhelyi Aviva

vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg körzeti konferenciáját. Délután 5 órakor nagy műsorral, táncal egybekötött estély lesz. A konferencián a Hitachud is részt vesz. A vendégek, akik a körzeti konferencián részt venni óhajtának, Diamantstein Mariskánál jelentkezzenek, Jókai utca 13. sz. alatt.

Székrekedésnél, gyomorégésnél, emésztési zavaroknál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferencz József** viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

11

* Palesztina legújabb és legkötelesebb fali-térképe 100 lej az Új Kelet könyvostályában.

Egy regáti városban

karhatalommal távolították el az új tanácsot

Chirculescu a jövő kormányra hárítja az ügyvédsztrájk likvidálását.
A parlament mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, március 19. Az Új Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Jorga Toma elnökölt. A miniszterek közül Saveanu, Duca, Chirculescu vannak jelen.

Napirend előtt Anghelescu miniszter javaslatot terjeszt be az oktatásminisztériumra vonatkozó törvény módosításáról. Parlamenti iniciatívából ezután javaslatot terjesztenek be, hogy szavazzon meg a Ház megfelelő nyugdíjat Simion Flamand bukovinai népköltőnek.

Ugyancsak parlamenti iniciatívából egy agrár-természetű javaslatot terjesztenek be, amelyhez Leonte Moldoveanu kíván hozzászólni, az ellenzék azonban nem engedi beszélni. Aslan disszidens liberális szerint a javaslat személyes természetű. Moldoveanu szerint Aslan azért helyezkedik szembe a javaslattal, mert egy nagy agrárpőre van, amely illuzóriussá válik, ha a javaslattól törvény lesz.

Ghele fentartja javaslatát, mert a parasztok agrársérelmeit kívánja orvosolni.

Mihalache szerint az agrársérelmek amúgy is olyan nagyok, hogy a jövő kormánynak marad feladata ezek rendezése, illetve orvoslása.

Gheorghescu Tulea tiltakozik az ottani prefektus működése ellen. Már több ízben szóváltotta a prefektus jogellenes működését, de még mindig hivatalában van.

Joanitzescu szerint a „Frigul” újabb visszaéléseket követett el. Liberális kezekre juttatta az összes halásztérületeket.

Mirto szeméretlenül Tatarescunak, hogy a tegnapi Goga-vitában megsértette a Ház szabályait. Ő is így fog legközelebb cselekedni.

Majd a muscelmezei városi tanácsok megalakítását teszi szóvá és közli, hogy az új vá-

rosi tanácsot karhatalommal eltávolították és a régi tanács foglalta el ismét a helyét.

Mihalache közbeszó, hogy a többi városokban hasonlóképpen cselekedtek.

Mirto ismét az ügyvédsztrájk ügyét teszi szóvá és kéri a kormányt, megteszi a szükséges intézkedéseket a sztrájk eliminálására.

Chirculescu kijelenti, hogy a kormány most távozása előestéjén nem foglalkozhatik ilyen kérdésekkel. A jövő kormányra hárul ez a feladat.

Banu volt miniszter javasolja, hogy állítsanak egy mellésobrot a kamara üléstermében Ferichidének. Az indítványt egyhangulag elfogadják.

Atérnek a napirendre és Julian foglalkozik a választójogi javaslattal. Egy cikket olvas fel, amellyel az Averescu-pártnak a kisebbekkel szemben elfoglalt politikáját kritizálja.

Goga közbeszó, hogy a cikk tartalmát fentartja. Egyébként a választójogi javaslattal holnap a néppárt nevében Averescu deklarációt olvas fel.

Ezzel az ülés véget ért.

A szenátus ülésén lényegtelen felszólalások után Policrat az ügyvédek sztrájkját ismerteti.

Bianu erélyesen kikel a szászok ellen. Ismerteti a brassói román ellenes szász plakát történetét. A szászokat nemzetellenes működésével vádolja meg.

Atérnek a napirendre és az argol román egyezmény kiegészítéséről szóló javaslatot tárgyalják.

Tritan nemzetipárti megjegyzi, hogy a javaslat az Averescu-kormánynak egy büntét teszi jóvá, amelyért Averescunak felelni kell.

Tizenkétezer lejért husz napig Palesztinában és Egyiptomban

Egy kolozsvári kiránduló társaság, amely már a múltban több sikertűlt társasírándulást rendezett Olaszországba és Konstantinápolyba, egy negyszabású keleti társasutazás megvalósítását vette tervbe. A kirándulás felőleli Konstantinápolyt, Palesztinát és Egyiptomot. A kirándulásnak főként az költségek kivételével jelentőséget, hogy annak költségei oly minimális összegben vannak megállapítva, hogy azon még a legszerényebb anyagi viszonyok között élő emberek is résztvehetnek. A husz napra tervezett utazás összes költségei 12 000 (tizenkétezer) lej lesznek és 3000 lej ráfizetéssel külön kabinban lehet megtenni az egész gyönyörű hajóútit. E kirándulás páratlan olcsóságának titka abban rejlik, hogy a kirándulást szervező társaság legalább ezer résztvevőt verbuvál össze s ezen a révén módjában áll egy hatalmas óceánjáró gőzöst kibérelni az ut egész tartamára s miúgy a vállalkozás nem üzleti jellegű, a költségek rendkívül megoszlanak.

Az erdélyi zsidóságot azért fogja különösebb módon érdekelni a kirándulás, mert módot nyújt számos embernek, hogy megtekinthesse az épülő Palesztinát. Az Új Kelet szerkesztősége éppen arravaló tekintettel, hogy a kiránduló társaságnak sikerült kedvező megállapodások révén a résztvétel költségeit valóban a minimálisra redukálni, elhatározta, hogy az általa régebben tervbe vett palesztinai társas kirándulást e kirándulás keretén belül fogja lebonyolítani. Eppen ezért felkérjük azon olvasóinkat, akik résztvételi szándékukat már korábban bejelentették lapunk szerkesztőségének, közöljék velünk, hogy hajlandók-e az alább közlendő feltételek mellett résztvenni e szélesebbkörű palesztina egyiptomi társasutazáson.

A kirándulás programja a következő: Indulás Konstancából április 25-én. Utirány: Konstanca—Konstantinápoly 24 óra tartózkodással. Alexandria szintén 24 óra tartózkodással. Kairo—Port-Said és környéke napi kirándulásokkal összesen három nap. Haifa, Tel Aviv, Jeruzsálem és környéke napi kirándulásokkal összesen öt nap.

Résztvétel díja 12.000 lej, külön kabinnal

15.000 lej. Ezen összegben bennefoglaltatnak az összes tengeri és szárazföldi kiadások Konstancától Konstancaig teljes ellátással. A kirándulás rendezője gondoskodik róla, hogy a körülbélül 9–10 napig tartó hajóúton a közönség a legjobb és legbőségesebb ellátásban részesüljön, biztosít minden résztvevő számára külön ágylót és általában a résztvevők teljes kényelméről szórakoztatásáról gondoskodik. A hajón fürdőszobák, külön étkező, dohányzó és olvasótermek állnak rendelkezésre. A hatalmas fedélzet különösen alkalmas napfürdő-kurákra. Amennyiben megfelelő számú olyan zsidó jelentkező akad, aki rituális kosztra tart igényt, úgy ez megoldható egy minden tekintetben kielégítő vegetáriánus étkezés útján.

Azon zsidó utasokra való tekintettel, akik csak Palesztinát akarják meglátogatni, a kiránduló társaság úgy határozott, hogy úgy az oda, mint a visszautazásban érinteni fogja a haifai kikötőt, hogy a Palesztinában maradó résztvevők ott tartózkodásukat további öt nappal meghosszabbíthassák.

Külön nagy előnye e társasírándulásnak, hogy a rendezőség gondoskodik közös utlevélről és vizumról.

A résztvétel feltételei: Mindenképpen, aki e páratlanul olcsó kirándulásra részt akar venni, jelentse be ezen szándékát legkésőbb március hónap 3-ig az Új Kelet szerkesztőségéhez egy levelezőlapon a következő adatok közlésével: 1. elő- és vezetéknev, 2. foglalkozás, 3. bejelentett lakás, megye, helységnevével, 4. vallás, 5. milyen nyelven beszél, 6. van-e valamilyen kedvezménye a CFR-en, 7. vannak-e különös

igényei. Ebből...

A leveleket fizetendő, Blank kolozs...

Ugyancsak minden rendes postafordult (certifikát) d... fénykép.

Abban a séges ezer r befizetett ré együtt, a ki visszafizeti. geket azokr nem vehetn

A kiránduláshoz lehet fordulni cimen: An... tal 135.

Mint ahogy vid idő áll kat, akik e bíró kiránd ezen sékel közöljék lap a kirándulá tudnivalókr fogja infor

Ó, ho

Mindig osoda, hisz nek a fizik sége, hogy zékeny sziv valódí düh gem, hogy sóimat s m sem diriger nom, akkor S szán e beszélni...

Mindig mint a Jer Aki már az Aki nyugod irhatja az énekli a T Toscát! Sz ha ezt tud

En istic Hivatalból megnézzük Briandot, írjuk. Mer toromnak, raktor ur un s ne z analmamm

És ó ja gon, amit a betüvetés nehányat e donnákat, nem unalm

Uniom állandóan tázni. És ják belátni elhinni, sz merik nyil mának: n jöképet v nek, mint

S Bra unem a nem mond a saját ny megüzenje a kutyát s még való megékből. lemond, h

Aztán veez, az a a Bethlen. volt, de m politikai képmelni, a Windisc

igényei. Ebben a rovatban kérjük a külön kabinigényt is bejelenteni.

A levelezőlap elküldésével egyidejűleg befizetendő, vagy átutalendő a Banca Marmarosch, Bank kolozsvári fiókjánál „Excursiunea Cairo” címre a résztvételi díj fele, vagyis 6000, illetőleg 7500 lej és ezenkívül 500 lej nevezési díj.

Ugyancsak ezzel egyidejűleg gondoskodják minden résztvevő szándékozójáról, hogy a kirándulás rendezőségének felszólítására beküldhesse postafordultával személyazonossági igazolványát (certificat de identitate) és három hitelesített fényképet.

Abban az esetben, ha a kiránduláshoz szükséges ezer résztvevő nem gyűlne össze, úgy a befizetett résztvételi díjakat, a nevezési díjjal együtt, a kirándulás rendezőségére hiánytalanul visszafizeti. Ugyancsak visszatéríti ezen összegeket azoknak, akik közbejött betegség miatt nem vehetnek részt a kiránduláson.

A kirándulás rendezőségéhez közvetlenül is lehet fordulni a felvilágosításért a következő címen: *Anna, dr. German Cuij, Căsuță poștală 135.*

Mint hogy a jelentkezésre már csak igen rövid idő áll rendelkezésre, felkérjük mindazokat, akik ezen a nagy kulturális jelentőséggel bíró kiránduláson részt kívánnak venni, hogy ezen szándékukat lehetőleg postafordultával közöljék lapunk szerkesztőségével. Az Uj Kelet a kirándulás részleteiről és a még szükséges tudnivalókról következő számaiban részletesen fogja informálni az olvasókat.

O, hogy irigylem a Jeritzát!

Mindig irigylem az énekesnőket. Nem csoda, hiszen a magamfajta szegény skriblernek a fizikai és szellemi teljességére van szüksége, hogy néminemű elismerést arasson az érdekes szíveken. Nekem valódi szenvedésre, valódi dühre és valódi agyszékre van szükségem, hogy könnyre, haragra ingereljem olvasóimat s mindehhez nem segítenek sem kották, sem dirigensek, mindezt magamnak kell csinálnom, akkor is, ha semmi kedvem sincs hozzá. S aztán a fizetség! No, erről jobb nem beszélni...

Mindig irigylem az énekesnőket, de úgy, mint a Jeritzát, még egyiket sem irigylem. Aki már annyira nagy és fölényes, mint ő. Aki nyugodtan és könnyed nonalansszal megirhatja az operaházi igazgatónak, hogy nem énekel a Toscát, mert már unja. Jeritza unja a Toscát! Szegény közhétség és szegény Puccini, ha ezt tudná.

En istenem én is, mi is sok mindent ununk. Hivatalból és hivatalosan. Unjuk a Toscát, mégis megnézzük. Unjuk a Népszöveget, a hájas Briandot, a fuziót és konfuziót — és mégis megirjuk. Mert hát én nem irhatom meg a direktoromnak, hogy unom a Népszöveget, a direktor ur azt írja vissza, hogy ő meg engemet un s ne zavarjam az unalmát az én hivatalos unalmammal, az nincs benn a szerződésben.

És ő jai, még mi minden van ezen a világon, amit unok és amit kollégáim az Urban és a betűvetésben szintén unnak. Hogy csak egynehányat említek: fölöttem unom a primadonnákat, akik azt képzelik magukról, hogy nem unalmasak, sőt elvagdók.

Unom az adóhivatalok érdeklődését, mely általában vagyoni viszonyaimat akarja tisztázni. És az embereket unom, akik nem akarják belátni, hogy én is unom őket. S tessék elhinni, az emberek is unják egymást, de nem merik nyitlan, becsületesen megmondani egymásnak: menjetek az ördögbe, hanem ehelyett jókópet vágnak egymás unalmához s úgy tesznek, mintha tele volnának érdeklődéssel.

S Bratianunak sem irhatom meg, hogy unom a lemondását, még inkább azt, hogy nem mond le. Pedig hányszor volna kedvem a sajtó nyilvánosságát igénybevenni arra, hogy megújítsam a liberális Jupiternek, miszerint a kutya sem érdekli az ő politikája, mely még valódi dühöt sem tudott kiváltani a tömegekből. Azt pedig már tudjuk, hogy ma lemond, holnap pedig nem mond le.

Aztán az a frankógy! Hogy az a Zdravec, az a Windischgrätz nem unják. Még az a Bethlen. Elismerem: egy két hétig érdekes volt, de mindennap egy és ugyanaz a műsor a politikai kabarében, — az már sok. Tessék elképzelnem, mennyivel különb ur a Jeritza, mint a Windischgrätz. Ő lemondítja a Toscát, Win-

dischgrätz nem mondhatja le a frankót. Az ő szerződése pár évre kizárólag a frank-előadásra szól, akár tetszik neki, akár nem. Hiába: a primadonnák sorsa sem egyenlő a földön.

Irigylem a Jeritzát, aki unja a Toscát, de azért mégis inkább azt a fiatal énekesnőt irigylem jobban, aki valahol a világ zugában elrejtözve arra vár, hogy pont a Toscát énekel-

hesse. Hát nem igazságtalanság ez? Jeritza unja a Toscát s vagy félszáz titkos Jeritza egyetlen vágya a Toscát elnekelni!

És amikor azt a fölényes kijelentést tette Jeritza, vajjon nem gondolt arra, hogy egyszer őt is megunhatják? Akkor mit fog írni a dírek tor urnak? Ez az a kérdés, ami nem unalmas.

Ping-pong

Mussolini mégis fel akarja osztani Ausztriát?

Nincsic és Mussolini meg is egyeztek a felosztásban. Benes interveniál Ausztria érdekében

(Bécs, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A római találkozó, mely Nincsic és Mussolini között történt, egyre több kombinációra ad alkalmat. A kisantant felrobbantására vonatkozó hírek már alapnélküléknek bizonyultak, a „Times” híradásait pedig a jugoszláv külügyminisztérium már cáfolni igyekszik. A római konferencián állítólag komolyan szóba került Ausztria felosztásának terve, amelyet természetesen mindenki kétkedéssel fogadott. A cáfolatok ellenére a bécsi sajtóban élénk nyugtalanság észlelhető s egyes verziók szerint pozitív értesülések vannak arra nézve, hogy a római konferencián Mussolini és Nincsic tényleg megállapodtak Ausztria felosztására vonatkozólag. Anglia állítólag szintén pártolja az új felosztási tervet, amelynek végrehajtása után Ausztria megmaradt része csatlakozna Németor-

szághoz. Nincsic és Mussolini megegyezése szerint Tirol és Karintia egy része Olaszországnak jutna, ezzel szemben Jugoszlávia megkapná Karintia másik részét és Délstájerországot, Burgenland visszakerülne Magyarországhoz, míg a megmaradt részek csatlakoznának Németországhoz.

Benesnek ezzel szemben az az álláspontja, hogy Ausztria fenmaradása feltétlenül érdeke a szomszédos államoknak és ezért Csehszlovákia a felosztásban nem egyezhet bele. A Csehszlovák külügyminiszter a Népszöveget ülészakának befejezése után Genfből előreláthatólag Rómába utazik, hogy Mussolininál tiltakozék a terv ellen és ellensúlyozza Nincsic jugoszláv külügyminiszter februári római látogatását.

Constantinescu bejelentette, hogy a kormány megy, de rövidesen visszatér

Szombaton jár le a parlament mandátuma. A kormány addig vezeti az ügyeket, amíg az ellenzéki pártok megegyeznek

(Bucuresti-Bukarest, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésének végzetével a liberális párt Calea Victoriei-i helyiségében a többségi képviselőket és szenátorokat értekezletre hívták össze, amelyen Alexandru Constantinescu elnöklettel és amelyen Bratianu Vintila is jelen volt. Hosszabb bevezetés után Alexandru Constantinescu a következőket mondotta:

— Elérkezett távozásunk ideje. Utánunk csak az következhetik, aki folytatja eddigi operációjukat. Ha utódunk nem akar ezen az örvényen haladni, meg van a szükséges erőnk ahhoz, hogy ezen kívánalmaink realizáltassanak. Hisszük, hogy egy év múlva ismét itt lesz a helyünk.

Bratianu Vintila közbeszólt: Egy külföldi miniszter szerint hat hónap múlva.

Alexandru Constantinescu: A furdöhónapokat nem számítottam.

Ezután áttértek a választójogi javaslat megvitatására.

Manolescu Srungu és Csepelinszky módosító indítványt tettek, amit kívülük még többen is kívántak.

Alexandru Constantinescu ezután kérte a képviselőket, hogy járjanak el rendesen az ülésekre, hogy az általános vitát hét'ig befejezhessék. A javaslat részletes tárgyalásával kedden kell végezni, hogy szerdán a szenátus tárgyalhassa. A parlament szombaton megy szabadságra, illetve ezen a napon jár le a mandátuma. A kormány hivatalban marad. Maradása az ellenzéki pártok megegyezéséig tart. Ha tehát a pártok sokáig nem tudnak megegyezni, a liberális kormány távozásának időpontja még hosszú ideig elnyúlhat. A választójogi törvényjavaslatot a közölt sorrendben feltétlenül keresztül kell vinni és ha az ellenzék akadályokat gördítene, el akarná nyújtani a javaslat vitáját, meg vannak az eszközeink ahhoz, hogy ezt megakadályozzuk. Eddig sem féltünk és ezután sem féltünk az ellenzék fenyegetéseitől.

Az értekezlet ezzel véget ért.

Még mindig nem egyeztek meg a paraszti- és a nemzeti párt

A már-már biztosnak hitt megegyezés a nemzeti- és parasztpárt között az utolsó pillanatban — ki tudja immár hányadszor — ismét felborult.

A szakadás igazi oka eddig még nem került nyilvánosságra. Valószínűnek tartják azonban, hogy a belügyi tárcák körül keletkezett nézeteltérések mérgeztették el ennyire a helyzetet.

Egyébként nagy erőfeszítések történnek a két párt közös működésének biztosítására, hogy a liberális-Averescu koalícióit egyensúlyozzák.

Jorga Bukarestben

Jorga professzort megérkezése alkalmával az állomáson óriási ünnepségekben részesítették. Maniu, Vajda, Argetoianu és több nemzetipárti politikus várták az állomáson. Ezenkívül a regáti vidéki tagozatok is delegációkat küldtek fogadására. Rövid üdvözlések után Jorga professzor nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy külföldi tartózkodási idejének nagyrészt Párisban töltötte el, ahol rendkívül sokat dolgozott azért, hogy a román kulturát megismertesse a nyugati kultúrával, illetve, hogy kulturánkat behelyezze a nyugati kultúra közé.

A politikai helyzetre vonatkozólag Jorga kijelentette, hogy nálunk nem volt soha kormányválság, mert kormányválságot lelkiismereti krízis kell megelőzzön, ami nálunk, sajnos, ismeretlen. Ha Averescu jönne hatalomra, a helyzet egyáltalán nem változna meg, pedig az ország változást kíván.

A parasztpárt és a nemzeti párt közötti tárgyalások megszakadásával beállott új helyzettel kapcsolatban érdekes megfigyelni a fővárosi sajtó állásfoglalását. Az egyesült ellenzékhez közelálló „Adeverul” többek között így ír: „A szakadás után ma ismét az a helyzet, amely három hónappal ezelőtt volt. Ez a három hónap, amely tárgyalásokkal és tanácskozásokkal telt el, nemcsak a közvéleményt farszította el, de sokat ártott a demokráciának is, akár hasznos lett volna ebből a szempontból a fuzió, akár nem. És ha csak egy hajszálnyi előrehaladást jelentett volna a fuzió, akkor igazán nem fontos, ki proklamálta a szakadást. A felelősség azokra hárul, akik a kormányválság küszöbén sem tudtak engedni a pártérdekekből a megegyezés érdekében.”

A kormány örüli

A kormánypárt félhivatalos lapja, a „Viltorul” érthető önelégteliséggel állapítja meg, hogy a liberálisok sohasem tartották az ellenzéki pártok koalíciójától komolyan. A kormányzási megegyezés — írja a lap — azért nem jöhetett és nem is jöhet létre, mert a tárgyalófelek mindegyike arra számított, hogy egyedül kerüljön hatalomra. Az „Universul” feltűnő szűkszavusággal csupán az események regisztrálására szorítkozik, minden állásfoglalás nélkül, Lupu lapja, az „Aurora” pedig mindössze leközi a parasztpárt kommunikéjét.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hárszegi zsidóság napilapja
Szerkesztők: Glazkaly János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a fent megjelöléssel engedélyezhetjük.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda, Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Ernyőújtlet.)

Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

4 mal naptár

Szombat

5686. Niszán 5.
Szűdra: Vajtkra
1926. március 20.

— **Utalea kolozsmezei prefektus átvette hivatalát.** Dr. Utalea Octavian volt polgármester, akit a belügyminiszter a Muresan Septimiu halála által megüresedett kolozsmezei prefektusi állásra nevezett ki, tegnap tette le a hivatali esküt Miksa Poppilin táblai elnök kezébe. Ma délelőtt Utalea elfoglalta a prefektusi hivatalát. Tizenegy órakor a prefektusi teremben Simu alispán és a prefektura ügyosztályainak vezetői fogadták Utaleát. Simu subprefektus, aki Muresan halála óta különleges megbízás alapján vezette a prefektura ügyeit, a tisztviselői kar nevében rövid beszéddel üdvözölte Utaleát, aki válaszában hangsúlyozta, hogy mint volt közigazgatási tisztviselő arra fog törekedni, hogy a megye adminisztrációja szakszerű legyen. A polgármesteri hivatal vezetését még mindig nem adták át. Az átadás valószínűleg csak akkor fog megtörténni, ha az új polgármester kinevezése megtörténni. A polgármesteri hivatal egy hirdetményt fűggesztett ki a hirdetési táblára, amelyen rövid vonásokban felvázolják a községi tanács vasárnapi megalakulásának a lefolyását és a végén figyelmeztetik a közönséget, hogy a gyűlés napjától számított 10 napon belül felebbezést lehet benyújtani a gyűlés határozatai ellen. Ezt a körülményt alapul véve, hivatalos helyeken az a vélemény, hogy a polgármesteri miniszteri kinevezés csak a 10 napos felebbezési határidő eltelte után, vagyis március 24 ike körül történhet meg.

— **Vladescu tábornok tanukat vonulíttat fel Averescu ellen.** Bukarestből jelentik: Az Averescu-Vladescu affért megvizsgáló bizottság hétfőn délelőtt 10 órakor tartja első ülését. Vladescu egy sereg tanut fog felsorakoztatni állításának bizonyítására. Ezzel kapcsolatban a parasztpárti „Aurora” hatalmas cikkben közli, hogy hét évvel ezelőtt Bratianu miniszterelnök hazaárulással vádolta meg Averescut, aki ezt az ügyét még mindig nem rendezte.

— **Kiutasították a krajovai színház igazgatóját.** Bukarestből jelentik: Krajovában a Nemzeti Színház és a Népszínház igazgatója között régóta egyenetlenség áll fenn. Uglázték, hogy a Nemzeti Színház igazgatója megfelelő magas összeköttetésekkel rendelkezett, mert a krajovai Teatrul Popular igazgatóját, Darist, azon a címen, hogy külföldi állampolgár, ma délelőtt kiutasították az országból.

— **Elsikkasztották Caruso keresetét.** Florenzából jelentik: Giovanni Giudotti, az olasz bankőrökben jól ismert fezőr, három millió lira elsikkasztása után megszökött. Caruso özvegye, férje egész keresetét és vagyonát rá bízta a szélhámosra, aki az első időben a pénzt száz százalékkal gyümölcsöztette is. Az asszony ezután teljes bizalommal viseltetett Giudotti iránt, aki ezentul olyan vállalkozásokba vitte az özvegyet, amelyekben nemcsak a nyeresége uszott el, hanem a törzsvagyonának is tekintélyes része. Caruso özvegyének már nem maradt csak egy félmillió lirája, ami most Giudotti szökésével szintén vízbe esett.

* **Még mindig lehetséges a Purimáció eredményének növelése, ha minden cionista teljesíti kötelességét.** Még ma küldje be adományát az Erdélyrészi Irodának. Ismételve meg a gyűjtést, ha ez a helységében nem felelt meg a várakozásoknak. Lehetetlen rosszul sikerült akció, ha mindenki érzi felelősségét és kötelességét a föld megváltásával szemben.

* **Aranylakadatom.** Schwartz Adolf és neje szül. Weisz Róza — Dr. S. Fekete mérnök, építési vállalkozó szülei — f. hó 31 én ünneplik házasságuk ötvenedik évfordulóját Sacuieni nouban. (Ujzék helyen, jud. Odorheiu.)

— **Megjelent a „Korunk” második száma.** Dienes László dr. havi folyóirata, a „Korunk” második száma is elhagyta a sajtót. A széles területeket felölelő programot, melyet bekezdő cikkében az illusztrációs szerkesztő beígért, ebben a számban már közelebb hozta a megvalósuláshoz. Ugy érezzük, hogy az elméletek világát sikerült az aktuális problémák fókuszába gyűjtenie s olyan embereken keresztül megszólaltatnia, akik kellő felkészültséggel, egyben lelkes objektivitással látták meg a korunkat mozgató akaratok és eszmék lényegét. Igaz: még kissé zavarólag hatnak a divergens eszmekörök egy és ugyanazon folyóirat hasábjain. Am Dienes László célja részben enciklopédikus, részben pedig az, hogy a különböző világnézetű elemeket előbb bemutatva, végül is egységes világnézetet alkítsanak ki olvasói lelkében. Ez kétségtelenül csak hosszú, fáradságos munka után fog sikerülni neki, de sikerülni fog, mert szempontjai úgy a szerkesztésben, mint a beállásban rendkívül emelkedettek, átfogók, szintézisre törekvők. Ebben a számban Czako Ambró folytatja rendkívül érdekes értekezését „kereszténység és modern élet” címmel. Kassák Lajos az új művészetéről szól az ő megszokottan szubtilis s most már lehangolt tónusában. Ligeti Ernő „A demokrácia valóssága és a diktatúra” című cikkében, a demokrácia hibáira mutat rá s a diktatúra ellen foglal állást. Lakatos Imre nagy tudása és átfogó intelligenciája érvényesül „Amerika és Európa” című cikkében. Ligeti Sándor, a „Társadalmi gazdaság dinamikája” című mű jelentős sikert aratott, szerzője a társadalomtudomány homocentizmus ellen foglal állást. A „Szemle” rovatot Ravul Francé, Upton Sinclair, Pethő Sándor stb. érdekes cikkei töltik ki, míg a „Kulturkrónika” a legérdekesebb kultúreseményekről számol be s többek között Havas Imrének, az Uj Kelet cikkírójának beszámolóját közli a „Konjunktúra-barométer” ről, a német kapitalizmus e legújabb kreációjáról. (s.)

— **Világszerte lanyha a gyapju.** A rossz gazdasági viszonyok következtében, világszerte rendkívül lanyhán tendál a gyapju. Egyrészt az utóállamok vásárlóképeségének csökkenése, másrészt pedig a nőknek selyembe való öltözködése a legnagyobb tartózkodásra kényszeríti a posztgyárakat, amelyeknek mindenütt igen tekintélyes készleteik vannak. A még meglevő gyapjukészletek is alig találhatnak vevőre s Londonban, Ausztráliában is olyanmire lemorzsolódtak az árak, hogy az új gyapju előrevásárlása elé akadályok ütköznek.

— **Harc Riff Emánuel nagyváradi főkántor körül.** Nagyváradról jelentik: Riff Emánuel főkántor körül, aki nemrégiben jött vissza Amerikából, élénk harc tört ki a nagyváradi és a szatmári hitközségek között, amelyek külön-külön szerződési ajánlatot tettek a főkántornak. Riff évtizedeken keresztül énekelt a nagyváradi ortodox hitközség Zárda-utcai templomában és távozása annak idején súlyos veszteséget jelentett a nagyváradi hitközségi életben. Valószínűnek tartják, hogy Riff a régi állását fogja elfogadni.

— **Bethlen István fia nőül vesz egy amerikai primadonnát.** Budapestről jelentik: A „Magyarország” című lap egy londoni jelentést közöl, amely szerint gróf Bethlen András, a miniszterelnök fia, nőül veszi Lévy amerikai primadonnát. A lap hírért, amely a magyar főváros köreiben kinos feltűnést keltett, még nem erősítették meg.

* **Uj táncterem!** Dr. Radnay és Fényes Janka újonnan épült, parkettes tánctermetet a v. Deák Ferenc-utca 32. szám alatt (sz. udvarban) április hó 4 én és 5 én, husvéti vasárnapján és hétfőjén nyitják meg egy gyarkorló (koszoru-) dél után keretében. Uj baba és felnőt kolón kezdődik április 10-én. Beiratkozás állandóan d. u. 6—7 a táncteremben. A tánctermet kiadják: mindeneműt összejevetelre, teaestélyekre, lakodalmakra, versenyekre, mulatságokra stb. rövidebb hosszabb időre.

— **Hughes amerikai volt külügyi államtitkár beszéde egy keresztény-zsidó békebanketten.** Newyorkból jelentik: Az itteni zsidóság közéletének nagy szenzációja volt az a békebankett, amely Hughes volt külügyi államtitkár kezdeményezésére zajlott le. A banketten résztvettek egyfelől az egyesült keresztény egyházak képviselői, másfelől az egyesült zsidó templomegyesületek vezetői. A zsidó rituális menü mellett lefolyt banketten a volt külügyi államtitkár ült az asztalfőn, mellette püspökök és főrabbiak. A lakomát zsidó áldóimával nyitották meg, amelyet Izrael Goldstein a Bnei Jeschurun egyesület rabbija recitált. Hughes nagy pohárköszöntőt tartott, amelyben kifejtette, hogy ha Amerika népe nemzetközi jószándékot és jóhiszeműséget követel, akkor azt otthon kell megkezdeni. „Meg akarjuk szilárdítani, ugymond, az emberi és vallási szabadságról való eszménket és harcolni fogunk a türelmetlenség minden fajtája ellen.” A második szónok dr. Cyrus Adler volt. A keresztény szónokok részéről dr. Kadman, a szövetséges egyháztanács elnöke aratta a legfőbb sikert. Minden beszédben a kölcsönös megértést hangoztatták.

— **A „Noar” legújabb, márciusi száma gazdag illusztrációval, nagy művészeti és szépirodalmi tartalommal ma jelenik meg.** A „Noar” bevonult a nagy közönség érdeklődésének homlokterébe és ezt, ugy izléses külső formájánál, valamint belső értékes tartalmánál fogva teljes mértékben ki is érdemli. A „Noar” példányonként 25 lejbe kerül, megrendelhető a kiadóhivatalnál, Cluj, Calea Reg-ile Ferdinand 48. szám alatt.

— **Az „Ezra” főiskolai hallgatók együlete vasárnap délután 3 órakor, illetőleg fél 6 órakor tartja meg rendez irodalmi és orvosi előadását a Baé Brith páholy Ferenc József-ut 70. szám alatti helyiségében.** Előadást tartanak dr. Dienes László: korunk világnézetű válságáról, Hamburg József a szemtuberkulózisról, dr. Elek Miklós az agyszifiliszről és dr. Herskovits Jenő a Röntgen-terápia szerepéről a nőgyógyászatban.

— **Rádió is lesz a kolozsvári zsidó Nőegylet gyermekdélutánján.** A kolozsvári Zsidó Jótékony Nőegylet március 21 én, vasárnap tartja a Newyork nagytermében gyermekdélutánját, amelyet a felnőttek részére rendezett táncestély fog követni. A nívó táncestély érdekességét fokozza, hogy a figyelmes rendezőség két rádiókészüléket szereltet fel ez alkalomra. A Nőegylet eddig rendezett estélyei garanciát nyújtanak, hogy az estély és a gyermekdélután mindenkiben meg fog felelni a várakozásnak.

— **Légi postáját Konstantinápoly-Bukarest és Prága között.** Bukarestből jelentik: A postavezérgazgatóság tegnap meg egyezést kötött a Franco-Romana aviatikai vállalattal a román postaforgalomnak Bukarest-Belgrad-Budapest-Bécs-Prága és Bukarest-Konstantinápoly utvonalonon repülőgépekkel való lebonyolítására. A megállapodás április elején lép életbe.

— **Lehár-keringővel temették el a „Titanic” megépítőjét** Néhány nappal ezelőtt meghalt Londonban Carlisle hajógyáros, aki arról volt híres, hogy ő építette a jéghegygel való összerakkozás következtében elsüllyedt Titanic gőzhajót. Carlisle végrendeletében meghagyta, hogy temetésén gyászinduló helyett a „Vig özvegy” keringőjét játsszák. Így is történt. A temetési menet élén zenekar haladt, amely szakadatlanul a Vilja-keringőt játszotta.

Cluj, Str. Universității 1.

(volt Egyetem-utca)

„OPTICA”
legmodernebb látszerüzlet.

Gummiárkban és kötszerekben a legugyobb raktár és legolcsóbb árak

— **Me garmeste a választás szenzációt zöld szektás, amely párti vezérelőlték, a ségben ma sánál Cond 8-al szeml Condescu pott Dum megválaszt tagok meg cánus a te bejelentést Condescu dete előtt helyre szál Condescu és kéreti Condescu amely az irányát, am dr. lakása módott és rendőség kolostorba**

— **Eh Lópok” pör törvényesé „Brassói La A tanuk tárgyalást elrendelte tárgyalásra, lapították**

* **Kösz** köszönetet rátainknak; való elhalá munkat eny

— **Egy Uj Kelet kö zsinagóga zsidósága mé pelni. Az ün tartott előllyen Alois F tartott nagy**

azoknak a mult százes járultak a hogy a köz Wachstein nek a hitköz írására. A készült azon nek különb intézményeinek művet, az és sorsfordul különösen előadásban. munka elké kijelölt bizo széd után e amely erre az vényekkel du függönye ugy avatás alkalm kor már a te előjárói, az gáusi, a Bé méayek vezet továbbá az á i téniszteletet ral vezették ünnepi beszéd hogy néhány az a nemzeti vőjére ma a

A beszéd utá ladából és kö zsoltt elének A bécsi zsidó kiállítás ren trékből, okmá amelyek a gyűjtőmenny t

* **Az izz** hogy a világt gyasztásu izz

lápák ennek

Megszöktették Bukarest egyik polgármesterjelöltjét, hogy ne lehessen jelen a választásnál. Bukarestből jelentik: Nagy szenzációt kelt Bukarest politikai köreiben a zöld szektorban megejtett polgármesterválasztás, amelyben, mint ismeretes, dr. Lupu parasztpárti vezérrel szemben dr. Minovici liberálist jelölték, aki 8 szavazatával 10 ellenében kisebbségben maradt. Az állandó bizottság választásánál Condescu liberális győzött 9 szavazattal 8-al szemben. Amikor esküdtételre került a sor, Condescu hiányzott s így a 8 szavazatot kapott Dumitrescu parasztpárti nyilvántartók megválasztottak. Még tartott a többi tanács-tagok megválasztásai, amikor Berceanu a vereségünks a teremben megjelent és egy szenzációs bejelentést tett. Megállapította ugyanis, hogy Condescut tegnap reggel az alakulógyűlés kezdete előtt ismeretlen férfiak autóval ismeretlen helyre szállították. A soffőr azzal állított be Condescu lakására, hogy dr. Minovici küldte és kéri magához egy előzetes megbeszélésre. Condescu mit sem gyanítva ült be az autóba, amely az egyik külvárosi villanegyed felé vette irányát, amelyben Minovici lakott. Minovici dr. lakása előtt az autó gyors tempóval eliramodott és tovább száguldott az országuton. A rendőrség megállapította, hogy Condescut egy kolostorba internálták.

Elhalasztották a „Gyilkos” — „Brassói Lapok” pörének tárgyalását. A kolozsvári törvényszéken ma volt kiüzve a „Gyilkos” — „Brassói Lapok” ismeretes pörének tárgyalása. A tanúk meg nem jelenése miatt azonban a tárgyalást ismételt elhalasztották. A bíróság elrendelte a tanúk elővezetését a legközelebbi tárgyalásra, amelynek időpontját még nem állapították meg.

Köszönethyilvánítás. Ezen monduk köszönetet mindazon kedves ismerőseinknek és barátainknak, akik szerető édesanyáink Satu-Maran való elhalálása alkalmából részvételükkel fájdalomukat enyhítették. Nimberger Ernő és családja.

Egy bécsi zsinagóga jubileuma. Az Uj Kelet közölte, hogy a bécsi seitenstättengassei zsinagóga száz éves fennállását az osztrák főváros zsidósága méltó keretek között akarja megünnepegni. Az ünnepségek sorozatát egy tegnap megtartott előjárósági díszléssel nyitották meg, amelyen Alois Pick, egyetemi tanár, hitközségi elnök tartott nagyhatású beszédet. A beszédben kiemelte az ócskák a családoknak az érdemeit, akik az elmúlt száz évszázadban áldozatkészségükkel hozzájárultak a hitközség felvirágzásához és közölte, hogy a község irattári előjárója, dr. Bernhard Wachstein megbízást kapott a családok történetének a hitközségi irattár adatai alapján való megírására. A könyvből mindössze háromszáz példány készült azon családok leszármazottjai számára, akiknek különös érdemeik vannak a hitközség jóléti intézményeinek megteremtésében. Egy másik emlékművet, amely ismerteti fogja a hitközség életét és sorsfordulásait, dr. Grünwald rabbi készíti el, különösen az ifjuság okulására alkalmas előadásban. Egy másik nagyszabású történelmi munka elkészítése a hitközségnek erre a célra kijelölt bizottságára vár. Az előjáróság a beszéd után este hét órakor a zsinagógaiba vonult, amely erre az alkalomra virággal és délszaki növényekkel dusan fel volt díszítve. A frígysekrény függőnye ugyanaz volt, amely az 1823-ban történt avatás alkalmával díszítette a Tóra sekrényt. Akkor már a templomban voltak a kerületi imaházak előjárói, az összes ausztriai zsidó hitközségek delegációi, a Bécsben működő rabbik, a jóléti intézmények vezetői, tanítók és hitközségek tisztviselői, továbbá az árvák és aggok házának képviselői. Az intézményeket egy Sulzer által komponált zsolttárral vezették be. Dr. Chajesz főrabbi lendületes ünnepi beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy néhány évtizeddel ezelőtt innen indult ki az a nemzeti mozgalom, amely a zsidóság jó jövőjére ma a legfontosabb befolyást gyakorolja. A beszéd után kiemelték a Tóra-tekercset a frígy-lakából és körülhordozták a templomban. Egy újabb zsolttár eléneklésével a hatásos ünnepély véget ért. A bécsi zsidó muzeum a jubileum alkalmából kiállítás rendezett azokból a relikviákból, parafülművekből, okmányokból és egyéb okmánytárgyakból, amelyek a templom történetére vonatkoznak. A gyűjteményt tömegesen látogatják.

Az izzólámpa vásárlásánál ne felejtse el, hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Targram” izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek. 1

Bukarestben nem tartanak tárgyalásokat a bíróságok. Bukarestből jelentik: Miután az ilfovi ügyvédi kamara is kimondta a sztrájkot, ma délelőtt sen a törvényszéki, sem a táblai tárgyalásokat nem tartották meg. Az elhalasztás bizonytalan időre történik.

A diákok kedvezményes vasúti jegyet kapnak a husvéti vakációra. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium kérte a CFR vezérigazgatóságát, hogy a husvéti szünet alkalmából a diákoknak a hazautazásra ingyenes, az iskolába való visszatárazásra pedig 50 százalékos vasúti kedvezményt engedélyezzen. Ezzel 75 százalékos kedvezményt kíván nyújtani a közoktatásügyi miniszter a diákoknak. A vasútiigazgatóság még nem döntött.

Az új cseh kormány végleges névsora. Prágából jelentik: Tegnap megalakult az új kormány, amely hivatalnokkormányának tekinthető. Tagjai a következők: Elnök és belügy: Cserni, külügy: Benes, pénzügy: Englis, kereskedelemügy: Teroutka, igazságügy és nyugdíjügy: Hau mann, közoktatásügy: Kricmár, földmívelés: Szlavik, honvédelem: Sidovi, szlovákügyek: Kállai, vasútiügy: Richa, postaügy: Fatka, népjólét: Ssiesti, közmunkaügy: Rubik. Az új hivatalnok-kormányban a lemondott Svehla kormány tagjai közül Benes, Kállai és Englis maradtak meg.

Eljegyzés. Sonnenwirth Szeránkét Oradea eljegyezte Goldmann Béla Crasnától.

A galaci sziguranca-komiszár atrocitásai. Dan István, a romániai famunkások szövetségének központi titkárát öt hónappal ezelőtt Bukarestben több társával együtt letartóztatták. A bukaresti sziguranca, miután semmiféle büncselekményt nem látott fenforogni a titkár terhére, szabadlábra helyezte. A galaci sziguranca utasítására azonban újra letartóztatták Dan Istvánt, akit Galacba kísértek és ott a legborzalmasabb kínzások közepette olyan büncselekmény bevallására akarta kényszeríteni Marinescu komiszár, amelyet nem követett el. A „Famunkás” című szaklap legutóbbi számában Dan István részletesen írja le megkínzóztatásának történetét, mely valóban hajmeresztő. A megkínzott titkár a belügyminiszterhez fordult megtorlásért a szörnyű és középkorba illő atrocitásokért.

E ferdítették Miron Christea szenátusi beszédét a külföldi erdőüzemek ellen. Bukarestből jelentik: Miron Christea patriarcha nagy port felvert szenátusi beszéde még ma is foglalkoztatja az egyes politikai köröket. Most kisélt, hogy a lapokban és a „Monitorul Oficial”-ban megjelent beszédészövegben olyan kitételek is vannak, amiket a patriarcha nem mondott. Ezért Miron Christea ma a szöveg kijavítását kérte a „Monitorul Oficial”-tól.

A kolozsvári zsidó nőegylet gyermekdelutánja. A kolozsvári zsidó nőegylet március 21-én délután 5 órakor tartja meg a New York nagytermében gyermekdelutánját, amely rendkívül nívósnak ígérkezik. Ezt este kilenc órakor táncos kapcsolatos teaestély követi.

Hamis százalékos bankjegyek vannak forgalomban Kolozsváron. A kolozsvári ügyészségben ma délelőtt a Banca Nationala helyi főokja feljelentést tett egyik üzletfelének megbízottja ellen, aki nevezett a bankhoz többek között egy hamis 100 lejes bankjegyet fizetett be. A feljelentés szerint rövid egymásutánban ez már a harmadik hamis bankjegy, amelyet a banknál befizetni akartak és éppen ezért az intézet annak a gyanújának ad kifejezést, hogy Erdélyben hamis százalékos bankjegyek gyártó banda működik. A feljelentés alapján a rendőrség bevezette a nyomozást a pénzhamisítók ellen.

Vasárnap zárul Balla Béla képképzőművész kiállítása. A kiváló aradi festőművész: Balla Béla képképzőművész kiállítása, melynek rendkívüli nagy sikere volt, vasárnap délelőtt zárul be. Addig a tárlat még megtekinthető az Ujságíróklubban (Monostori ut 18). A belépés díjtalan.

Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek. A párisi idény legdivatosabb és legelkelőbb parfümje a diszingvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekánt, a Narcisse Noar kölnit pedig tvegenként kímérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyvendőt vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

Elegancia mindenek felett!
ÁRON DAVID
modern uriszabósága
Cluj, Calea Regele Ferdinand 32.

פוסטל פוסטל
fűszeráru kapható
GRÜN FRIDA
cégnél, Bolyai-u.

Közel
egy évszázadon
keresztül

bebizonyította, hogy elsőrendű és felülmulhatatlan. A **Franck kávépótlékot** mindenütt kedvelik. És teljes joggal! Kiváló és az is marad.

Ha művészi kivitelű **fa, vas,** vagy **pézbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg
Székely & Réty
Erdélyi Rózsai Buiorgyár R.T.
Állandó butorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Slingl, Wirih és Produktivgenossenschaft zongorák, további turnirok és kósterneuburgi eny vezetett lemezek nagy választékan.

A husvéti ünnepeken
sütéshez, főzéshez csak husvéti pésséttel ellátott
כשר של פסח

CERES

ételzsírt vegyünk.
Georg Schicht A. G. Aussig. — Képviselet és bizományi raktár:
Boskovitz Lajosnál, Cluj. Telef. 459.

Utiköltsége megterül az árdifferencián, ha **kárpitos anyag** szükségleteit **Back Bernát Oradea-M. Piața Regina Maria 1 sz. atatt szerzi be.**
Tele. on 9-55

KÖZGAZDASÁG

Ausztria áttér a védővámrendszerre

Az osztrák kormány így akarja megmenteni az ország iparát az összeomlástól

(Bécs, március 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák sajtóban egy idő óta elkezdődött vita folyik Ausztria legtekintélyesebb gazdasági szakemberei között. A vita egy olyan kérdés körül támadt, amely a kis Ausztriának egyben életkérdése is. Hogyan lehet az agyonszanált Ausztria haldokló iparát megmenteni az összeomlástól? Az osztrák iparvállalatok ugyanis jelenleg a legnagyobb válság idejét élik és némány iparágától eltekintve mindegyik kénytelen erjét megfeszíteni, hogy elkerülje üzemének beszüntetését. Ez a helyzet komoly törvényjavaslatok alakjában az osztrák parlamentet is foglalkoztatta.

Mikor az összeomlás bekövetkezett, Ausztria politikája abban jegecesedett ki, hogy jó viszonyban kell élni mindenkivel és a jó viszony érdekében fel kell áldozni mindent és ha szükséges, még a hatalmas osztrák iparvállalatok existenciája sem drága, ha a külföld rokonszenvét meg lehet nyerni.

Ausztria azért tehát a túlságig vitámanchesterizmusra, olyan autonóm vámterifát alkotott és olyan kereskedelmi szerződéseket kötött, amelyek a külföldi árutömegek végtelen áradatát tudták az osztrák fogyasztópiszokra. De meg is adta az árát, az Alpési és a hozzája

hasonló nagy vasművek alig tudnak lélegezethez jutni, a gyártás tökéletességig fejlesztett osztrák textilgyárak egymásután meginogtak és csak veszteséggel tudnak árut eladni, ha meg akarják birkózni a belső piacon a külföldi textilgyárakkal, amelyek rendszeres dumpingot alkalmaznak, csak hogy gyökeret tudjanak vereni Ausztriában.

Amikor már-már összeomlóban vannak az iparvállalatok, igazán az utolsó pillanatban közbélepett az osztrák kormány és merész fordulattal változtat eddigi gazdaságpolitikáján: Ausztria a jelek szerint áttér a védővám gazdaságpolitikára.

Az osztrák kormány különböző törvényjavaslatokat készített, amelyekkel hétfőn már részleteiben is elkezdett tárgyalni a parlament vámpolitikai bizottsága. Meg akarják védeni elsősorban az osztrák műanyaggyárakat, a textilipart, az autóipart, a fémipart, sőt az osztrák kormány gondoskodása kiterjed még a ceruzagyárakra is, mert az előterjesztett új vámtörvényben a ceruzára éppen kétszer annyi vámot akar kivetni, mint eddig.

A jövő eseményei fogják megmutatni, hogy az osztrák iparvállalatokat megmentette-e a hivatalos vámpolitika páfordulása.

Állandóan emelkedik a bankjegy forgalom Bukarestből jelentik: A Banca Nationala március 6-án kiadott helyzetjelentése szerint a bankjegyforgalom, amely február 25-én 19 milliárd 988.866.646 lejre tett ki, a hónapban elérte a 20 milliárd 93.632.708 lejt. A lezártot állami értékpapír tőrcsökkentést mutat. A Népbankok központjának, valamint a termelő és fogyasztó szövetkezetek központjának nyújtott kölcsön összege egymilliárd 294.200.161 lejről egymilliárd 315.171.710 lejre emelkedett. Az államnak nyújtott kölcsönök a következők: A kincstár számára hárommilliárd 652.984.284 lej, a pénzügyminisztérium számára hatmilliárd 25.991.421 lej. Ezzel szemben a pénzügyminisztériumban emelt kölcsönök likvidálása céljából lezárta helyzetét alap 124.335.996 lejre emelkedett. A fedezeti ércsök február 27-ki kilencmilliárd 902.170.899 lejről hatmilliárd 902.388.912 lejre apadt le.

A sörgyárosok kérik az egyfajta sör gyártásának engedélyezését. Bukarestből jelentik: Az iparok országos szövetségében tegnap délelőtt 10 órakor az ország sörgyárosai, az új szeszitörvényvel kapcsolatban, igen fontos tanácskozást tartottak, amelyen dr. Gheorghian, Butculescu, Burger, Czeli, Oto és Micu gyárosok, valamint Madgearu, Georgescu és dr. Polony képviselők vettek részt. A tanácskozáson a szövetség elnöke dr. Cerkez elnököl. A gyárosok rámutattak arra, hogy egy memo arcdumot készítettek, amelyben a szeszitörvény néhány, számukra sérelmes pontjának módosítását kérték. Így mindenképp is kérik egyfajta sör számára a gyártási engedélyt. A memorandumot bizottság fogja átnyújtani a pénzügyminiszternek.

Rendszabályok a vámcsalások megakadályozására. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium a különböző vámbivataloknak a vámcsalások és visszaélések megakadályozása érdekében a következő körrendeletet küldte: „A különböző visszaélések vizsgálata alkalmával megállapított nyert, hogy a raktárak regisztrációk és nyilvántartásainak kezelési módja bőséges alkalmat nyújtott hűtlen tisztviselőknek eme visszaélések elkövetésére. Eppen ezért elrendeljük, hogy azokat a tisztviselőket, akik ezeket a regisztrációkat készítik, minden nap ellenőrizzék. Ugyanakkor intézkedések foganatosítandók, hogy a behozatalt és kivittelt illető nyilatkozat a vámhivatal tisztviselőinek történt átadása után a nyilatkozattevőhöz semmi uton vissza ne kerülhessenek.

Angol tőkével akarják nacionalizálni az erdélyi aranybányákat. Párisból jelentik: Az Agence Economique et Financière jelenté, hogy a román kormány tárgyalásokba bocsátkozott egy angol gazdasági érdekeltséggel a romániai arany-

bányáknak komerciális alapon való reorganizálása céljából. A román állam 80 millió lejjel venne részt a fentemlített céltől megalakítandó társaságban, amely az ország aranybányáinak sokkal intenzívebb kiaknázását és értékesítését fogja keresni.

Kik kapnak hadi kártalanítást? Bukarestből jelentik: A hadikárokat kártalanító bizottság tegnap délelőtt a pénzügyminisztériumban Bratianu Vintila pénzügyminiszter előkele alatt ülést tartott. Napirenden a pénzügyminisztérium által hadikártalanítási célokra juttatott kétszázmillió elcsatolásának kérdése volt: 150 milliót az előző évi költségvetési fölöslegből és 50 milliót volt elcsatolásuk vagyonának likvidálási alapjából. Hosszas tanácskozás után elvben kioldották, hogy a kétszázmillió lejből csak oly károsultat részesítenek, akik eddig semmiféle segítséget nem kaptak. Miután Bratianu Vintilának az ülés közben dolga akadt, az ülés folytatását elhalasztották.

TŐZSDE

Március 19-én

A lej: Zürichben 218 50, Párisban 11 65, Budapesten —, Bécsben —.

Kolozsvár. Teljes ellanyhulás úgy kinéltaban, mint keresletben, kevés üzletkötéssel. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33 50—33 80, Prága 7 08—7 12. Budapest 296—298, Páris 8 60—8 70, Zürich 46 10—46 30, Newyork 238 00—239 00, London 1164—1168, Milánó 9 60—9 70.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 70, Amsterdam 208 15, Newyork 619 25, London 2525 50, Páris 1860 00, Milánó 2086 00, Prága 1539 50, Budapest 72 80, Belgrád 9 450, Bukarest 218 50, Varsó 64 50, Bécs 73 22.

Bukarest. Devizák: Páris 8 65, Berlin —, London 1168, Newyork 237 40, Milánó 9 58, Zürich 45 90, Bécs 33 50, Prága 7 02 Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 75, német márka 56 50, leva 1 68, török lira 126, font sterling 1155, francia frank 8 25, svájci frank 45 50, olasz lira 9 50, drachma 2 85, dinár 415, dollár 237 00, lengyel forint 31 00, osztrák schilling 34 00, magyar korona 34 00 cseh korona 7 00, belga frank —, holland forint —.

**Zsák
Ponyva**

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsé
Timisoara

Piata Trsian No 10

SPORT

Vasárnapi bajnoki mérkőzések. Vasárnap folytatják csapatunk a bajnoki mérkőzéseket. A CFR-pályán a Haggibbor—Husosok mérkőzés kerül délután 3 órakor letyolításra. A Haggibbor Csillaggal megerősített csapata előreláthatólag kijátsza igazi formáját és elfoglalhatja az öt méltán megillető helyet a bajnokságban. A részletes program egyébként a következő: **Városi nagypálya.** Délelőtt 9 órakor Universitatea II.—Vasas II. 11 órakor RMS II.—KKASE II. Délután 2 órakor Universitatea—Vasas bíró Nagy Lajos, 4 órakor RMS—KKASE bíró Jakobi Ernő. **CFR pálya.** Délelőtt 9 órakor Haggibbor II.—Husos II. 11 órakor Academia II.—CFR II. Délután 2 órakor Haggibbor—Husos bíró Seliceanu, 4 órakor Academia—CFR bíró Salvan Virgil.

Nicolae Moldovan lett a kolozsvári bírótestület új elnöke. Népességi közgyűlés keretében tartotta meg a kolozsvári bírótestület ezévi tisztújítását, melynek eredményeként a testület elnöke Nicolae Moldovan, az Academia vezetőségi tagja lett. A jelölő bizottság által ajánlott dr. Meret, dr. Mitter és Nagy Lajos ugyanis elhárították maguktól a tisztviselési és így az újabb jelölésnél Seliceanu és Moldovan közül utóbbi lett a győztes. Az új elnök aránylag fiatal sportember, megválasztását első sorban abszolút korrektségének, rokonszenves modorának és képzettségének köszönheti.

A Haggibbor intézője felkéri Sámsón, Lebovics, Foldes, Ed-stein, Baumweig, Rabzány, Fischer, Marsovitz, Neumann, Davidovics, Fröhlich és Feuermann játékosokat, hogy a II. csapat délelőtti mérkőzésén okvetlenül megjelenni szíveskedjenek.

Mozgók műsora:

Március 20.

Select-mozgó

Páris csillaga

című filmet, amelynek tárgya **Leo Fall** népszerű operettje, „Oh Céliméne” után készült. A filmet **Kertész Mihály**

a „Rabszolgakirálynő” nagynevű rendezője alkotta. A főszerepet a Sarcha-gyár leghíresebb színészei játsszák, élükön

Lil Damita

Vakító fényűzéssel készült film. Legújabb divatu toalettek tömege. Modern táncok stb.

Ezt a filmet csak felnőttek nézhetik meg.

Urania-mozgó

Ma mutatja be **HARRY PIEL** legújabb nagy filmjét, amelynek címe

Zigano-t

(Pénzt vagy életet)

A híres és népszerű Harry Piel legvonzóbb alakítása

Apollo-mozgó

Elátkozot vendégfogadó

Nagy cow boy dráma. A főszerepben Harry Schmidt

Hirdessen az Uj Keletben

Jól alszik gyermeke, ha Höfer hintőpor, krém, szappannal ápolja

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 4-kor: Három a kis lány (Méréskelt helyárák. Sorozat 296)

Szombat fél 8-kor: A színésznő (Ujdonság, először Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Premierbérlet 45 sz. Sorozat 297)

Szombaton fél 11-kor: Lopretti olasz átváltóművész fellépése, egész estét betöltő teljes műserral. (Méréskelten emelt helyárák. Sorozat 298)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: KKASE műsoros tornánénepe (Tordai uri műtedvelek, Magyar zenei zervatorium és a Magyar Színház tagjainak közreműködésével. Rendes helyárák. Sorozat 299)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász Aladár. L. L. Szállított helyárákkal. Sorozat 300)

Vasárnap d. u. 6-kor: A színésznő (2-odszor, Poor Lili-vel és Janovics Jenő dr. fellépésével. Rendes helyárák. Sorozat 301)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Hittantanár. Utána: Lopretti olasz átváltóművész bemutatása teljes műserral és önéleplezésével. (Méréskelten emelt helyárák. Napi bérlet 90 sz. B. Sorozat 302)

Hétfő: A színésznő (Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Napi bérlet 91 sz. A. Sorozat szám 303)

Kedd: Gésák — 7-kor. Külön is felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a keddi előadás pont 7-kor kezdődik.

Megnyílt

WEISZ ELEK

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltárgyának

Megnyílt

nődivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza

Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.)

Szolid szabott árak!

Kalap-modellek

... és vásztekban Átalakítások olcsón és gyorsan
Moskovits kalapszalón, Reg. Ferd. 3. udvar

A t. háziasszonyok szíves tudomására hozzuk hogy a husvétii ünnepekre már raktárunkra érkezett eredeti

spinx és glória edény,

kék romái cozott edény minden kivitelben, fevete és világoskék öntött vasedény olcsó és jó kivitelű evőeszközök, az összes konyhaberendezési cikkek a legelnyő ebb napi áron. Könyhb. rendezési cikkek külön osztály

Babós és Társai
vasnagykereskedők - Cluj.

Megcsodálta?

a mozgókban

hogyan és mikép készül a világhírű

„FIAT“

autó. Ne mulassza el autóvásárlás előtt

Blaga Emil - Cluj gyári lerakatát,

ahol eredeti gyári áron a legújabb modellű „FIAT“ autók nagy választékban kaphatók.

KAUCSUKASZFALT
KOMPOZÍCIÓVAL BEVONT
SZAGTALAN

BÖRFEDÉLLEMEZ

ERŐS
TARTÓS
VIHARTÁLLÓ

„GROZIT“ TIMISOARA

II. Strada Samuil Micu (Magyar-u.)

Grozit gyártmányok

Pedélemezek külföldi filzlemezből (nem cellulozéból) Aszfalt szigetelőmezek, aszfaltmastix, bitumen, fa-cement, tetőlack, carbolineu n, kőszénkátrány.

Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkákat

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.

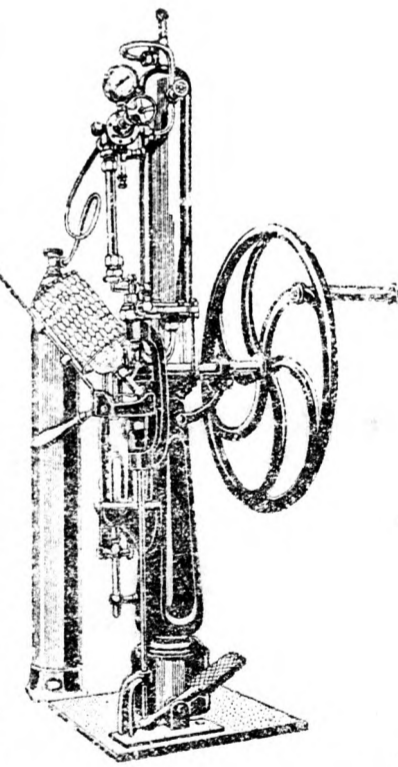
כשר ועלכווארען פאבריק

עצמאית אללעראייא ועלכווארען פאבריק פאמאסטע ווערען פאמאסטע פער נאכנאהמע עפעקטאירט. פיירקארטאנט אונד הכשר אויף פערלאנגען.

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép-, sifonfej- és fémáruggyár.

Telefon Interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvénynek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sifonfejeket, sorkímérő készülékeket, likörleparolókat, mindenféle a szikvizszakmához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai saikvizet, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummi alkatrészeket, angolon oszveket. — Használt szikvizgépek szakszertű javítását vagy azok becseserélését vállalja.

Szerelők mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, ni kelezés és fémcsiszolás. A kisenevi kiállításon aranyéremmel kitüntette.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkái: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vasgabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Aláírt hirdetéseknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Kreditkontroll — Pénzügy — Finanzwelt országos hitel tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

Gherlan (Szamosújváron) ritmikus gőz- és kádifürdő a központi E városban más fürdő minos. Feltételt az Előadáségnél megteudhatók. 828

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) géppel való másolás és sokszorosítások gyorsan, pontosan készítenek. Fővétel Fr. Edmann könyvkereskedésben, Főter. 842

Ha ön

művészi **Blondel**

és más kereteket óhajt venni, okvetlen keresse fel

SOMLYAI MIHÁLY keretkészítő és aranyozó műhelyét Kolozsvár, Strada Iuliu Maniu 7. szám.

Üvegáruház Kossuth Lajos-u. 4.

Butorozott szobát keresek napos oldalon, „Vulkan” Piata Mihai Viteazul 18. Telefon 130.

Jó gyártmányu, rövid zongorát, vagy pianinót veszek. Cím a kiadásban.

10-12 drb. szembelen lévő ecetes kálat sűrű és megvételre keresek. Szilberger ecetgyáros, Oradea. Tache Ione-cu 59. 812

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacâmul** ezüstáru és evőeszközugyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Széchenyi-téren fergalmas helyen üzlethelyiség azonnal átadó. Cím a kiadásban. 854

Zongora, piano új, vagy használt kapható. Hangolást, javítást, szállítást, eszközöl Triska Cluj, Strada Saguna 14.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befitéselmóiját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdaságos előállításí módját tartalmazza, eddig már 25,000 pld. van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályában és Fűssy J. könyvkiadónál, Tordaa.

L. Müllner zongora, kitűnő állapotban, olcsó áron eladó. Klein, Malom utca 7. emelet.

Szováta fürdőn az „Eva” villában előrendű késer panzió. Felső ágostással szolgál: Berkovits Henrik Hotel-Central. 816

A adó azonnalra 3 szobás, nyhás, fűdéses modern lakás a belvárosban butorral. Teljes cím levél kérésnek „15000” jelgére a kiadásba. 844

Jogtudományi doktor, erdélyi román helybeli ügyvédi iskolában vagy bankban megfelelő alkalmazást vállalna. Értekezni Dr. Serbánnál, Atti-ut 15. Telefon 52 843

Hölgyek figyelmébe! Mindennemű modern hajmunkák, tambourin választék, kizárólag előrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést várókra is eszközölök. Várat haját kicsinyben a nagyban veszek. — **Kiss Gyula Cluj** Str. Memorandului 10

Perfekt zongorás keresetek a Zsidó Nemzeti Szövetséghez. 823

Név-jegyeket, születési, eljegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle mulatsági meghívókat legszebb kivitelben készít a **Kadima-Nyomda Cluj**

Hirdessen az Uj Keletben!

Husvétí fűszerárú

nagyban és kicsinyben, um.: cukor, kávé, bors, gyömbér, paprika, szilva, csokoládé, ecetszesz, dióbél stb. kapható

KATZ & BERNAT

Cluj. - Telefon 3-97 sz.

Továbbá jaffai és vörös olasz narancs, citrom * lego'csóbb prima fiore Lapi áron.

Szeplőket,

rájfoltoztattam pattanásokat, mitesszereket és a arcot ör minden egyéb tisztítlan ágait garancia mellett elűnteti a „Le Miracle” új olíacsírel készített fiatalító krém. Egy tégely 20 lei. Hat tégely (arc és kéztisztító kúra) 40 lei. Főraktár: „Redactor” Cluj, Str. Reg. Maria 32. Az egyedüli krém, amely százszázszal eltűntíti a ráncokat. Drága de jó.

Cluj, Str. Reg. Maria 32. Az egyedüli krém, amely százszázszal eltűntíti a ráncokat.

Figyelem

Saját érdekében olvassa el

alanti mutatóványainkat:

Cisztított borospohár	Lej 4-	5 kg hitel. konyha élelég réztá-	
Porcellán teásészak aljál	20-	nyáral	Lej 600
Porcellán tányér mély, apos	1950	Válódi porcellán ögrá és esupor	9
Porcellántányér dessert	14-	6 személyes porcellán főzelékstál	34
Válódi alumínium evőeszköz	550	6 személyes porcellán stál tábl	48
		1 szele élyes ö élők adagtál	10
Válódi karlsbadi porcellán tészta készlet	156-	compót	176-
Válódi karlsbadi porcellán szín s étkezéskészlet	26 drb.		1350-
Válódi alpaca evőeszközök, masszív kivitel, garantált minőség, evőtanál 47, villa 47, kés 72, kávéskanal 24, valamint eredeti Berndorf alpaca evőeszközök.			

Moskovits & Comp.

Galea Regale Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 23.

Postával szemben.

Zománcedény különként is.

Perzsaszőnyegek javítását és tisztítását szakkerületen vállaljuk. **Rosenberg J. Cluj, Str. Memorandului 25. 0 csó árak!**

Első Nagyszabeni Cipőgyár Rt.

Kapható Stark Zoltánnál Cluj, Piața Unirei

קאנקורד!
דיא קהן מעמעשווארדאברוקער תית זוכט פיר תה און העפל אנען טובמען מלמד תיה ויש דער פלאה אום חומש רש"י גמרא ותוספת גרונדליך צו אונטעררוכטען. געהאלט לויט איבער- איינקאמען. עם מעדען זיך נור ערסטקלאססיע קראמען. ריוועשפעזען ווירד נור דען בערופפענען צערוימען. אפערטע זינד אן ווינער עדרון איבער- ראבינער צו רוימען.
Hermann Sofer Oberrabbiner, Timișoara
Nussblätter-gasse No. 10.
מעמעשוואר, יום א' לסדר ויקרא תרפ"ו.
Eduard Mencer
T. T. Präses

Szerkesztőség hivatal és ny. Cluj-Kolozsvár, L. Pop (Brassay) Telefon Szerk. és kiadó 977, 228 és Sz. N. Sz. — Egy szám ára p... és vidéken Bukarestben —

1926 Hetfő

A vára

Nagyvár... urnák előtt, tegyen meggy... nyos, hogy e... moszférában f... a korlány, f... fognak visze... amelyek, bár... mégis a liberá... közeli közét... ror csak öntu... erejű, maig ö... kohézióba for... den merényl... Bizton hiszül... lasztáron öntu... polgárokat vo... tet tegyenek... A kormány... érvényesen le... ződést szerzh... szernek csak... nak, de nincs... közvéleménye... ről, megelégl... amelynek kiz... cinizmusa mu... karöltve vonu... meztesse a ko... tessé arra, ho... lálvák és ebb... ur a korrupci... vedésre, mind... Percig sen... ként is lehe... amely mindi... amelynek önt... ősi, szabadsze... Nyugat felé k... nem tudott m... ereje. A távo... minden kateg... és gyűlöletet... váradi vereség... ezzel is kieg... emlékeit. A... bizonyítani a... nál van még... akarát, amely... a pusztulással... egyebet, mint... kerekéi elé fe... sem sajnálni,... elsőpródiák a... mányzatnak a... szüksége enne... energiák ellen... váradi polgár... bebizonyítani... A váradi... polgárainak e... alkotja, ugya... urnák előtt p... rszidóság nem... toknak egym... mert politiká... öntudatos kis... alkalommal a... fronton vivja... A váradi... kvantitative, tet nyert, am... a győzelemb... mértékben és... mindenkivel... zsidóság érde... váradi zsidó... tények tudatá... fogja köteless